

Agenda – Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol

Lleoliad:	I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Ystafell Bwyllgora 2, Senedd	Richard Thomas
Dyddiad: Dydd Mercher, 19 Tachwedd	Clerc y Pwyllgor
2025	0300 200 6565
Amser: 09.30	SeneddDiwylliant@senedd.cymru

Hybrid

Rhag-gyfarfod preifat

09:15–09:30

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau a dirprwyon

09:30

2 Craffu ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2026–27: Sesiwn dystiolaeth gyda'r Gweinidog Diwylliant, Sgiliau a Phartneriaeth Gymdeithasol

09:30–11:00

(Tudalennau 1 – 72)

Jack Sargeant AS, Y Gweinidog Diwylliant, Sgiliau a Phartneriaeth
Gymdeithasol

Jason Thomas, Cyfarwyddwr Twristiaeth, Marchnata, Digwyddiadau a
Greadigol

Elin Burns – Cyfarwyddwr Diwylliant, Treftadaeth, Chwaraeon a'r Gymraeg

Paul Kindred – Dirprwy Gyfarwyddwr Diwylliant, Treftadaeth, Chwaraeon a'r
Gymraeg

Dogfennau atodol:

Briff Ymchwil

Tystiolaeth ysgrifenedig Llywodraeth Cymru

3 Papurau i'w nodi

11:00

Senedd Cymru
Welsh Parliament

3.1 Craffu ar Chwaraeon Cymru

(Tudalennau 73 – 74)

Dogfennau atodol:

Llythyr at Chwaraeon Cymru yn dilyn y sesiwn dystiolaeth ar 25 Medi – 10 Tachwedd 2025

3.2 Cytundeb Cysylltiadau Rhyngsefydliadol

(Tudalen 75)

Dogfennau atodol:

Copi o lythyr gan y Dirprwy Brif Weinidog ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd a Materion Gwledig at Gadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad: Hysbysu bod yr Ysgrifenyddiaeth Annibynnol ar Gysylltiadau Rhynglywodraethol bellach wedi cyhoeddi ei hadroddiadau blynyddol ar gyfer 2022–2023 a 2023–2024 – 11 Tachwedd 2025

3.3 Craffu ar Gyngor Celfyddydau Cymru

(Tudalennau 76 – 78)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan Gyngor Celfyddydau Cymru yn darparu'r wybodaeth ychwanegol y gofynnwyd amdani yn llythyr y Pwyllgor dyddiedig 5 Tachwedd, yn dilyn y sesiwn graffu ddiweddar – 12 Tachwedd 2025

3.4 Pwysau ariannu sy'n wynebu'r sector cyhoeddi yng Nghymru

(Tudalen 79)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan Lucent Dreaming ynghylch y pwysau ariannu sy'n wynebu'r sector cyhoeddi yng Nghymru – 13 Tachwedd 2025 (Saesneg yn unig)

3.5 Fforwm ar gysylltiadau Diwylliannol a'r Cyfryngau rhwng yr UE a'r DU

(Tudalennau 80 – 97)

Dogfennau atodol:

Gohebiaeth gan y Fforwm ar Gysylltiadau Diwylliannol a'r Cyfryngau rhwng yr UE a'r DU: Yn hysbysu bod y Sectorau Diwylliannol a Chreadigol wedi cyhoeddi argymhellion polisi ar y cyd i gryfhau cysylltiadau rhwng yr UE a'r DU – 13 Tachwedd 2025 (Saesneg yn unig)

3.6 Dinas Llên gyntaf UNESCO

(Tudalennau 98 – 99)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan y Cadeirydd yn llongyfarch yr Athro Mererid Hopwood a phawb a oedd yn rhan o gais llwyddiannus Aberystwyth i ddod yn Ddinas Llên gyntaf UNESCO – 14 Tachwedd 2025

3.7 Adolygiad o'r broses ar gyfer Biliau Cyhoeddus a Biliau Aelod

(Tudalennau 100 – 102)

Dogfennau atodol:

Llythyr at y Llywydd: Yn rhoi barn ynghylch yr arfer o gyhoeddi fersiynau cyn eu cyflwyno o Filiau – 14 Tachwedd 2025

4 Cynnig o dan Reol Sefydlog Rhif 17.42(vi) i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill y cyfarfod hwn ac o ddechrau'r cyfarfod ar 27 Tachwedd

11:00

Egwyl

11:00–11:10

5 Craffu ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2026–27 – Trafod y dystiolaeth a'r materion allweddol

11:10–11:40

6 Craffu ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2026–27: Briff ymchwil ar y gyllideb ddrafft ar gyfer cysylltiadau rhyngwladol

11:40–12:10

(Tudalennau 103 – 124)

Dogfennau atodol:

Briff Ymchwil

Tystiolaeth ysgrifenedig Llywodraeth Cymru

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Jack Sargeant AS/MS

Y Gweinidog Diwylliant, Sgiliau a Phartneriaeth Gymdeithasol
Minister for Culture, Skills and Social Partnership

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf: MA/JS/2607/25

Delyth Jewell AS

Cadeirydd

Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol

3 Tachwedd 2005

Annwyl Delyth,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 21 Awst ynghylch craffu ar gyllideb ddrafft 2026-27 Llywodraeth Cymru, a gyhoeddwyd mewn dau gam. Y Gyllideb Ddrafft Amlinellol 2026-27 (Cam 1) ar 14 Hydref 2025, a'r Gyllideb Ddrafft Fanwl 2026-27 (Cam 2) ar 3 Tachwedd 2025.

Mae'r papur amgaeedig yn rhoi manylion am y cynlluniau a nodir yn y gyllideb ddrafft a gwybodaeth am feysydd penodol y mae'r Pwyllgor wedi gofyn amdani.

Edrychaf ymlaen at roi diweddariad i'r Pwyllgor yn ein sesiwn dystiolaeth lafar ar 19 Tachwedd 2025.

Yn gywir,

Jack Sargeant AS/MS

Y Gweinidog Diwylliant, Sgiliau a Phartneriaeth Gymdeithasol
Minister for Culture, Skills and Social Partnership

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Jack.Sargeant@llyw.cymru
Correspondence.Jack.Sargeant@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn y Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 28
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol

Cyllideb Ddrafft Llywodraeth
Cymru 2026-27

19 Tachwedd 2025

Cynnwys

1. Sylwebaeth ar y Camau Gweithredu a manylion am ddyraniadau'r Llinellau Gwariant yn y Gyllideb	3
2. Gwybodaeth arall	8
3. Cadw.....	16
4. Amgueddfa Cymru a Llyfrgell Genedlaethol Cymru	19
5. Y Celfyddydau a Chyngor Celfyddydau Cymru	21
6. Y Cyfryngau a Darlledu – Diwydiannau Creadigol.....	24
7. Cymorth i'r sector cynhyrchu ffilmiau a rhaglenni teledu.....	27
8. Chwaraeon	30
9. Ymrwymadau'r Rhaglen Lywodraethu.....	32

1. Sylwebaeth ar y Camau Gweithredu a manylion am ddyraniadau'r Llinellau Gwariant yn y Gyllideb

Dadansoddiad o ddyraniadau Cyllideb Ddrafft 2026-27 (fel sy'n berthnasol i'r Celfyddydau, Diwylliant, Treftadaeth, Cyfathrebu, y Diwydiannau Creadigol a Chwaraeon) fesul Prif Grŵp Gwariant (MEG), Maes Rhaglen Gwariant, Cam Gweithredu a'r Llinell Wariant yn y Gyllideb.

1. Mae'r tabl isod yn rhoi trosolwg o'r cyllidebau a ddyrannwyd i'r Celfyddydau, Diwylliant, Treftadaeth, y Diwydiannau Creadigol a Chwaraeon sydd o fewn Prif Grŵp Gwariant yr Economi, Ynni a Chynllunio fel y'u cyhoeddwyd yng Nghyllideb Ddrafft 2026-27 ar 3 Tachwedd.
2. Mae hyn yn cadarnhau cyfanswm dyraniad o £216.0m sy'n cynnwys £148.1m o gyllid adnoddau a £67.9m o gyllid cyfalaf. Mae'r cyllid adnoddau yn cynnwys £135.9m o gyllid refeniw a £12.2m o gyllid heb fod yn arian parod. Mae'r cyllid cyfalaf yn cynnwys £68.9m o gyfalaf traddodiadol a gwerth £1.0m o ad-daliadau cyfalaf trafodiadau ariannol.
3. Hefyd mae gwerth £33.0m o gyllid Gwariant a Reolir yn Flynyddol wedi'i gynnwys ar gyfer addasiadau pensiwn yn ymwneud â Chyrff Hyd Braich a darpariaeth ar gyfer dyledion Cadw nad yw wedi cael ei defnyddio hyd yn hyn.
4. Ceir dadansoddiad llawn o'r cyllid hwn fesul Llinell Wariant yn y Gyllideb yn Atodiad A.

	Cynlluniau yn unol â Chyllideb Derfynol 2025-26 Chwefror 2025	Addasiadau i'r Llinell Sylfaen ar gyfer 2026-27	Llinell Sylfaen Ddiwygiedig 2026-27	Newidiadau	Cyllideb Ddrafft 2026-27 Hydref 2025
	£'000				
Adnoddau Cyllidol (Refeniw)	122,467	10,725	133,192	2,709	135,901
Adnoddau Anghyllidol (heb fod yn arian parod)	12,190	-	12,190	-	12,190
Cyfanswm yr Adnoddau	134,657	10,725	145,382	2,709	148,091
Cyfalaf	73,787	-	66,435	2,477	68,912
Cyfalaf – FT	-	500	-	-	1,000
Cyfanswm Cyfalaf	73,287	-	66,435	1,477	67,912
Cyfanswm yr Adnoddau a Chyfalaf	207,944	3,873	211,817	4,186	216,003
AME Adnoddau	33,000		33,000		33,000
Cyfanswm AME	33,000	-	33,000	-	33,000
Cyfanswm	240,944	3,873	244,817	4,186	249,003

5. Mae ein sectorau diwylliannol, treftadaeth a chwaraeon, yn enwedig ein cyrff hyd braich a Cadw, wedi bod yn hollbwysig wrth gefnogi economïau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol, cymunedau a chefnogi ein agenda i fynd i'r

afael ag anghydraddoldebau, yn enwedig anghydraddoldebau hil, a sicrhau mwy o fynediad i gymunedau ledled Cymru. Maent yn darparu lleoedd gwych i bobl fyw, gweithio, astudio ac ymweld â nhw. Mae cyllid drwy ein cyrff diwylliannol a chwaraeon yn fuddiol i fywydau plant a phobl ifanc, sy'n ddefnyddwyr ac yn gyfranwyr gweithgar at y celfyddydau, treftadaeth a'r sector diwylliannol. Drwy'r Gyllideb Ddrafft hon, mae cyllid i gyrff hyd braich wedi cynyddu i £125.4m sy'n cynnwys £99.5m o gyllid refeniw; £6.7m o gyllid heb fod yn arian parod; ac £19.2m o gyllid cyfalaf. Ceir rhagor o wybodaeth yn ddiweddarach yn y papur hwn am gyllid y cyrff hyd braich.

6. Cedwir y £90.6m o gyllid sy'n weddill gan Lywodraeth Cymru er mwyn ariannu Cadw (£17.5m o gyllid refeniw, £5.5m o gyllid heb fod yn arian parod a £9.2m o gyllid cyfalaf), Cymru Greadigol (£8.4m o gyllid refeniw, £0.01m o gyllid heb fod yn arian parod a £7.5m o gyllid cyfalaf), Gardd Fotaneg Genedlaethol Cymru (£0.6m o gyllid refeniw a £0.2m o gyllid cyfalaf), a hefyd i ddatblygu ein blaenoriaethau ar gyfer Diwylliant a Chwaraeon (£9.9m o gyllid refeniw a £32.8m o gyllid cyfalaf). Nid oes dyraniadau FT yn y gyllideb hon ac mae'r gostyngiad o £1.0m yn adlewyrchu'r proffiliau ad-dalu y cytunwyd arnynt mewn perthynas â benthyciad a roddwyd mewn blynyddoedd blaenorol i Undeb Rygbi Cymru.
7. Mae cyfanswm dyraniadau'r Gyllideb Ddrafft ar gyfer Cymorth i Ddiwylliant a Chwaraeon Lleol yn cynnwys refeniw gwerth £9.9m a chyfalaf gwerth £32.8m, sy'n golygu y gallwn barhau i fuddsoddi yn y maes hwn. Mae'r cyllid hwn yn ein galluogi i gefnogi amgueddfeydd, archifau a llyfrgelloedd lleol yn unol â'n cyfrifoldebau fel yr asiantaeth ddatblygu ar gyfer y sectorau hynny. Byddwn yn gweithio'n strategol gyda chyrff cefnogi allweddol y sectorau i ddatblygu capasiti a chydnerthedd y sectorau hynny, gan sicrhau bod rhwymedigaethau statudol yn cael eu cyflawni, a bod safonau proffesiynol yn cael eu cynnal er budd defnyddwyr. Rydym yn cefnogi mentrau cydweithredol er mwyn sicrhau effeithlonrwydd, gwerth am arian, cydnerthedd gwasanaethau a mynediad cyfartal i gasgliadau ym mhob sector. Byddwn yn parhau i helpu'r sector i greu'r seilwaith sydd ei angen i helpu i ddarparu gwasanaethau digidol.
8. Drwy bartneriaethau cyllido â'n cyrff cefnogi allweddol yn y sectorau, trefniadau hyfforddi a gwaith i ddatblygu'r gweithlu a phrosiectau a rhaglenni gwahanol, byddwn yn sicrhau bod asedau ffisegol a digidol sy'n rhan o gasgliadau archifau, amgueddfeydd a llyfrgelloedd yn cael eu rheoli, eu cadw a'u hamddiffyn, a'u bod yn hygyrch ac yn cael eu defnyddio.

9. O fewn y sector llyfrgelloedd, yn ogystal â monitro'r gwaith o ddarparu gwasanaethau llyfrgell yn unol â Safonau Llyfrgelloedd Cyhoeddus Cymru, byddwn yn parhau i gefnogi mynediad digidol at adnoddau electronig drwy'r Gwasanaeth Llyfrgell Ddigidol Genedlaethol a [Llyfrgelloedd.Cymru](#).

10. Bydd y rhaglen Grantiau Cyfalaf Trawsnewid yn parhau i gyllido datblygiadau a gwelliannau cyfalaf, gan gynnwys prosiectau digidol, er mwyn cefnogi datgarboneiddio a hyrwyddo cydraddoldebau. Mae rowndiau pellach o Gynllun Grant Cyfalaf Blaenoriaethau ar gyfer Diwylliant wedi'u cynllunio hefyd. Bydd y rhain, er enghraifft, yn galluogi amgueddfeydd ac archifau lleol a llyfrgelloedd i wella eu dulliau o storio casgliadau a buddsoddi mewn gwella seilwaith lleol. Bydd yr holl weithgarwch hwn yn cyd-fynd â'r Blaenoriaethau ar gyfer Diwylliant.

Alldro terfynol ar gyfer 2024-25 a rhagolwg o'r alldro ar gyfer 2025-26.

11. Caiff alldro terfynol ar gyfer 2024-25 a rhagolwg o'r alldro ar gyfer 2025-26 eu darparu yn atodiad A.

Dadansoddiad ac esboniad o newidiadau rhwng 2025-26 a 2026-27.

12. Bu newidiadau i'r llinell sylfaen sy'n gyfanswm o £10.725m ar gyfer cyllid refeniw a gostyngiad o £6.852m mewn cyllid cyfalaf fel rhan o'r Gyllideb Ddrafft ar gyfer 2026-27. Bu dyraniadau refeniw o £2.709m hefyd a £0.977m o ddyraniadau cyfalaf fel rhan o'r gyllideb. Ceir tablau manwl gyda'r newidiadau yn atodiad A.

Refeniw

13. Daw'r prif newid i ganlyniadau'r llinell sylfaen refeniw o ganlyniad i gyfnewid cyfalaf am refeniw ar gyfer Cadw (£7.352m), sy'n adlewyrchu'r newid yn y polisi cyfrifyddu ar gyfer cadwraeth. Mae'r gwariant hwn a ddosbarthwyd fel cyfalaf yn flaenorol bellach yn ymddangos fel refeniw ac mae gostyngiad cyfatebol yn y dyraniad cyfalaf.

14. Mae newidiadau eraill i'r llinell sylfaen yn cynnwys dyraniad o £1.97m i Medr i gefnogi darpariaeth conservatoire cerdd a drama yn seiliedig ar berfformiad, cynnydd yng nghyflogau staff (£0.439m) a chyfraniadau Yswiriant Gwladol cyflogwyr (£1.164m) i gyrff hyd braich ac i staff Rhaglen Llywodraeth Cymru er mwyn adlewyrchu newidiadau yn 2025-26 a gostyngiad o £0.2m ar gyfer Canolfan Gelfyddydau Wyeside.

15. Gwnaed cyfanswm o £2.709m mewn dyraniadau fel rhan o'r gyllideb sy'n cynnwys dyraniad ychwanegol o £1.4m ar gyfer ardrethi annomestig stiwdios. Ni chaiff yr ailwerthusiad ei gwblhau tan fis Ebrill 2026 sy'n golygu y bydd angen reffeniw ychwanegol i gefnogi trydedd flwyddyn y grant ardrethi annomestig a chaiff hyn ei gadarnhau cyn y cam cynllunio busnes. Bydd y cyllid yn golygu y gall stiwdios yng Nghymru barhau i fod yn gystadleuol a pheidio â bod dan anfantais o gymharu â stiwdios eraill sydd hefyd yn cael rhyddhad ardrethi ledled y DU.

16. Yn ogystal â'r cyllid ychwanegol sydd wedi dod yn rhan o'r llinell sylfaen yn 2025-26 ar gyfer cyflogau yn y sector cyhoeddus, fel rhan o gyllideb 2026-27 rydym wedi dyrannu dyfarniad cyflog gwerth £1.117m a Chostau Yswiriant Gwladol gwerth £0.192m i'n cyrff hyd braich ac i staff Rhaglen Llywodraeth Cymru.

Cyfalaf

17. Fel yr amlinellir uchod, mae'r prif newid i'r llinell sylfaen cyfalaf yn adlewyrchu'r newid yn y polisi cyfrifyddu ar gyfer cadwraeth.

18. Rydym wedi cynyddu'r dyraniadau cyfalaf mewn cymorth grant £2.477m i Amgueddfa Cymru (£0.500m); Llyfrgell Genedlaethol Cymru (£0.250m); Chwaraeon Cymru (£0.500m) a Chyngor Celfyddydau Cymru (£0.500m), i'w galluogi i barhau i fuddsoddi yn eu hystadau craidd, eu cyfleusterau ac yn eu rhaglenni grant buddsoddiad cyfalaf. Bu dyraniad gwerth £0.227m i Cadw hefyd er mwyn cefnogi buddsoddiad a grantiau i'r sector treftadaeth ehangach.

19. Gwnaed cynnydd o £0.500m o 2025-26 i Linell Wariant yn y Gyllideb Cymru Greadigol sy'n cefnogi cwmnïau cynhyrchu a chwmnïau datblygu gemau yng Nghymru sy'n awyddus i ddatblygu cynrychiadau a fwriedir ar gyfer cynulleidfaoedd rhyngwladol yn ogystal â chreu swyddi ar gyfer y cynrychiadau hynny o'r tu allan i Gymru sy'n awyddus i ffilmio yng Nghymru.

Cyfalaf Trafodiadau Ariannol

20. Mae newid wedi bod i'r gyllideb cyfalaf trafodiadau ariannol er mwyn ychwanegu'r ad-daliadau ar gyfer 2025-26 yn ôl at y llinell sylfaen.

21. Nid oes dyraniadau FT yn y gyllideb hon ac mae'r gostyngiad o £1.0m yn adlewyrchu'r proffiliau ad-dalu y cytunwyd arnynt mewn perthynas â benthyciad a roddwyd mewn blynyddoedd blaenorol i Undeb Rygbi Cymru.

2. Gwybodaeth arall

Gwybodaeth am y ffordd y caiff camau i weithredu portffolios y Celfyddydau, Diwylliant, Treftadaeth, Cyfathrebu, y Diwydiannau Creadigol a Chwaraeon a chanlyniadau cysylltiedig eu monitro a'u gwerthuso i ddangos gwerth am arian.

22.Ers cael fy mhenodi'n Weinidog Diwylliant, Sgiliau a Phartneriaeth Gymdeithasol y llynedd, rwyf wedi parhau i fod yn falch o'r datblygiadau cadarnhaol rydym wedi'u rhoi ar waith, gan gynnwys lansio'r Blaenoriaethau ar gyfer Diwylliant ym mis Mai. Mae rheoli adnoddau'n effeithiol yn parhau i fod yn allweddol i ddatblygu ein gwaith a'r Rhaglen Lywodraethu.

23.Mae'r meysydd polisi sy'n rhan o'm portffolio yn cwmpasu llawer o agweddau ar Lywodraeth. Gallant wneud newid sylweddol a pharhaol i fywydau pobl a chymunedau ledled Cymru. Y rhain yw'r pethau y mae pobl yn mwynhau eu gwneud ac sy'n denu pobl i ymweld â Chymru.

24.Rydym am fod yn uchelgeisiol o ran sicrhau bod gan bobl fynediad at ein sefydliadau diwylliant, treftadaeth a chelfyddydol, eu bod yn cael budd ohonynt ac yn cael eu cynrychioli ganddynt. Mae pawb yn gwybod bod pethau wedi bod yn anodd a bod blynyddoedd o gyni wedi niweidio ein gwedd diwylliannol yn ogystal â'n gwedd gymdeithasol. Wrth inni adeiladu'r sylfeini ar gyfer adfer, rhaid inni gofio y dylid cyflawni twf mewn ffordd gynhwysol.

25.Mae gennym brosesau sefydledig ar waith i sicrhau bod adnoddau'n cael eu defnyddio'n effeithiol at y dibenion a fwriadwyd. Er enghraifft, mae gweithdrefnau llywodraethu a monitro ar waith ar gyfer ein sefydliadau cenedlaethol sy'n adlewyrchu natur ein cydberthnasau â nhw.

26.Nodir blaenoriaethau allweddol ar gyfer pob corff hyd braich yn eu llythyrau cylch gwaith, a ddefnyddir ganddynt fel sail ar gyfer eu cynlluniau gweithredol a'u dangosyddion perfformiad allweddol. Rwy'n cyfarfod o leiaf ddwywaith y flwyddyn â phob sefydliad, ac mae swyddogion yn monitro cynnydd yn erbyn eu cynlluniau gweithredol yn ffurfiol yn ystod cyfarfodydd chwarterol ac yn fwy rheolaidd drwy eu cydberthnasau gwaith agos ag uwch-dimau gweithredol y cyrff hyd braich. Ar wahoddiad y cyrff, mae swyddogion hefyd yn mynd i gyfarfodydd Bwrdd fel sylwedyddion, sy'n rhoi trosolwg da i Lywodraeth Cymru o broblemau posibl. Creffir ar hawliadau cymorth grant misol er mwyn sicrhau bod cynnydd yn cael ei wneud yn erbyn llinellau gwariant penodedig.

-
- 27.Caiff prosiectau mawr eu monitro gan ddefnyddio Adnodd Adrodd Gwybodaeth Busnes Llywodraeth Cymru. Mae gan bob prosiect mawr drefniadau llywodraethu sy'n berthnasol i'r prosiect penodol dan sylw. Caiff y rhain eu hadolygu'n aml i sicrhau eu bod yn adlewyrchu'r cam y mae'r prosiect wedi'i gyrraedd. Caiff buddsoddiadau cyfalaf mawr eu hategu gan achosion busnes sy'n cael eu harchwilio er mwyn sicrhau eu bod yn gadarn ac yn darparu gwerth am arian. Mae hyn yn cynnwys ystod o swyddogion Llywodraeth Cymru ac adolygiadau porth annibynnol.
- 28.Caiff grantiau a chontractau cyfalaf a refeniw llai eu dyfarnu drwy broses gwneud cais agored neu drwy gomisiwn uniongyrchol. Caiff y rhain eu monitro gan swyddogion drwy gydol oes y prosiect, a chytunir ar yr elfennau i'w cyflawni a'r pwyntiau gwirio.
- 29.Caiff yr holl gyllid a ddarperir i gefnogi prosiectau a rhaglenni sy'n darparu yn erbyn y Blaenoriaethau ar gyfer Diwylliant ei olrhain yn unol â'n prosesau ar gyfer grantiau a chaffael. Bydd swyddogion yn cadw cysylltiad agos â'r rheini sy'n cael cyllid, gan gyfarfod yn rheolaidd er mwyn cael yr wybodaeth ddiweddaraf am gynnydd, herio pan fo angen, a sicrhau bod gwariant yn cydfynd â'r cynlluniau gwreiddiol ac yn cyflawni'r canlyniadau bwriadedig.
- 30.Mae Cynllun Tystiolaeth yr Is-adran Diwylliant yn cyflwyno'r prosiectau ymchwil, gwerthuso a chasglu data y mae'r Is-adran naill ai yn eu cynnal neu wedi ymrwymo iddynt. Caiff ei ddiweddarau bob blwyddyn, ar sail trafodaethau â staff a rhanddeiliaid ehangach, i sicrhau bod gweithgarwch yn cefnogi blaenoriaethau allweddol yr Is-adran ac ymrwymadau'r Rhaglen Lywodraethu.
- 31.Mae trefniadau llywodraethu prosiect ar waith ar gyfer pob prosiect cyfalaf gwerth uchel cymhleth, yn unol â chanllawiau'r Trysorlys, sy'n cynnwys penderfyniadau porth allweddol ac adolygiadau asesu prosiect. Mae Cadw yn gweithredu Bwrdd Rhaglen Gyfalaf sy'n mynd ati'n weithredol i fonitro'r broses o gyflawni ei brosiectau cyfalaf, gan gynnwys rheoli newidiadau ac adolygiadau asesu ar ôl cwblhau. Rhaid i brosiectau unigol ddangos gwerth am arian yn ogystal â buddiannau mesuradwy ac amcanion economaidd sy'n gyson â nodau Cadw a Llywodraeth Cymru.
- 32.Mae cynllun busnes a gweithrediadau Cadw hefyd yn destun proses graffu gan Fwrdd cynghori annibynnol sy'n cynnwys aelodau sydd â'r arbenigedd angenrheidiol i ddarparu her adeiladol. Mae'r Bwrdd yn cyfarfod bob chwarter

i graffu ar berfformiad Cadw yn erbyn ei gynllun busnes a'i adroddiadau ariannol.

33.Mae prosesau ar waith ar gyfer cynlluniau ariannu Cymru Greadigol i asesu ceisiadau yn erbyn meini prawf sy'n cynnwys effaith economaidd yn ogystal â'r gallu i gyflawni yn erbyn blaenoriaethau thematig ehangach. Mae trefniadau monitro ar waith, yn ystod y cam cyflawni ac ar ôl i brosiectau gael eu cwblhau, er mwyn asesu cyflawniadau yn erbyn yr allbynnau a fwriadwyd. Bydd Bwrdd Anweithredol Cymru Greadigol yn nodi ac yn craffu ar gynllun busnes Cymru Greadigol hefyd, ac mae'n cyfarfod hyd at bedair gwaith y flwyddyn i adolygu cynnydd yn erbyn ei berfformiad a'i brosesau cyflawni. Mae gwerthusiadau annibynnol o gyllid cynhyrchu a datblygu Cymru Greadigol yn mynd rhagddynt er mwyn asesu eu heffaith.

Manylion am bolisiâu neu raglenni penodol o fewn y Prif Grwpiau Gwariant perthnasol (sy'n berthnasol i'r Celfyddydau, Diwylliant, Treftadaeth, Cyfathrebu, y Diwydiannau Creadigol a Chwaraeon) y bwriedir iddynt fod yn ataliol a sut y caiff gwerth am arian a chostau a manteision eu gwerthuso.

34.Mae'r cynigion cyllidebol hyn yn adlewyrchu fy ymrwymiad parhaus i ddiogelu a blaenoriaethu buddsoddiad sy'n cefnogi mesurau ataliol cymaint â phosibl. Mae'r penderfyniadau gwariant nid yn unig wedi ystyried y ffordd orau o ateb y galw presennol am wasanaethau ond maent hefyd wedi canolbwyntio ar gefnogi ymyriadau a all atal problemau rhag codi yn y dyfodol. Mae'r dull ataliol hwn yn rhan bwysig o'n gwaith cynllunio ar gyfer gwasanaethau cyhoeddus, yn awr ac yn y dyfodol.

35.Mae'r celfyddydau, diwylliant, chwaraeon a threftadaeth yn chwarae rôl bwysig o ran mynd i'r afael ag anfantais ac atal tlodi. Gall cymryd rhan mewn gweithgareddau diwylliannol, megis gwirfoddoli mewn amgueddfa, roi hwb i sgiliau, hunan-barch, dysgu a dyhead, yn enwedig mewn ardaloedd lle ceir anfantais economaidd.

36.Mae diwylliant, y diwydiannau creadigol, yr amgylchedd hanesyddol a chwaraeon yn elfennau hanfodol o'n bywyd cenedlaethol ac yn rhan annatod o'n llesiant meddyliol a chorfforol unigol a chyfunol. Amgueddfeydd, archifau, llyfrgelloedd, clybiau celfyddydau a chwaraeon, cyfleusterau a safleoedd hanesyddol yw canolbwynt llawer o gymunedau ledled Cymru.

-
37. Mae Cadw yn cynnig ystod o gyfleoedd i gefnogi iechydd meddwl a llesiant cadarnhaol, gan gynnwys rhaglen wirfoddoli arobryn ar draws y safleoedd y mae'n gyfrifol amdanynt. Mae Cadw hefyd yn ariannu prosiectau archaeoleg a threftadaeth a reolir gan Heneb: Ymddiriedolaeth Archaeoleg Cymru sy'n cynnig cyfleoedd i gymunedau ymgysylltu â'r profiad o gloddio ac archwilio treftadaeth leol. Mae mentrau newydd yn cynnwys cyfranogiad Cadw yng nghynllun peilot Seiniau Gwyllt Cymru sy'n gweithio gyda phreswylwyr mewn cartrefi gofal fel y gallant hwythau hefyd brofi seiniau a delweddau 360 o fyd natur yng Nghastell Dinefwr, a phrosiectau sy'n pontio'r cenedlaethau fel y prosiect tapestri yng Nghaernarfon gyda Cheidwaid Ifanc Rhosgadfan a menywod o Age Cymru. Mae Cadw hefyd yn darparu ymweliadau ysgol am ddim ac yn cynnig cymorth ar gyfer costau trafnidiaeth i safleoedd hanesyddol er mwyn annog cyfleoedd dysgu yn yr awyr agored.
38. Mae'r sectorau diwylliant, chwaraeon, creadigol a threftadaeth yn chwarae rôl hanfodol o ran creu swyddi a chefnogi economi Cymru. Maent yn dangos manteision economaidd cryf o ran yr economi ymwelwyr, adfywio a chreu lleoedd, a manteision amgylcheddol cryf drwy ddatgarboneiddio a chymorth ar gyfer bioamrywiaeth a'r amgylchedd naturiol. Mae gan Cadw raglen helaeth a chyson o waith cynnal a chadw ysgafn ar gyfer y 132 o henebion hanesyddol sydd dan ofal y wladwriaeth ledled Cymru, ac fe'i cefnogir gan ei dîm mewnol o grefftwyr arbenigol sy'n cynnwys gweithwyr dan hyfforddiant. Caiff yr holl waith ei roi ar dendr er mwyn sicrhau gwerth am arian a chost-effeithiolrwydd.
39. Mae Cadw yn ymwneud â rhaglen waith i wella'r ffordd y caiff y mannau gwyrdd ger ei henebion eu rheoli'n sylfaenol o blaid bioamrywiaeth er mwyn cefnogi ymrwymiad Llywodraeth Cymru i fynd i'r afael â'r risgiau argyfwng natur sy'n gysylltiedig â newid hinsawdd. Caiff yr holl fuddsoddiadau a rhaglenni eu hasesu am eu heffeithiau ar newid hinsawdd a sut y gallant gyfrannu at gydnerthedd yr amgylchedd hanesyddol. Daeth prosiect ymchwil dan arweiniad yr Athro Carolyn Hayles ac a ariannwyd gan Ymchwil ac Arloesi y DU i ben eleni ac mae'n cefnogi'r gwaith o ddatblygu dull llwybrau strategol o ymaddasu ar gyfer newid yn yr hinsawdd.
40. Mae'r diwydiannau creadigol yn chwarae rhan bwysig wrth gefnogi iechydd a llesiant a chanlyniadau cadarnhaol. Mae cynllun Darllen yn Well Cyngor Llyfrau Cymru a'i waith i hyrwyddo darllen a darparu llyfrau ac adnoddau addysgol yn chwarae rhan bwysig wrth wella safonau llythrennedd a chyrhaeddiad addysgol yn y Gymraeg a'r Saesneg. Yn y sector sgrin, mae cymorth Cymru Greadigol ar gyfer y sector darlledu ac annibynnol yn gwneud cyfraniad pwysig at gydlyniant cymdeithasol a chynhwysiant, gan gysylltu pobl o gefndiroedd

gwahanol, yn ogystal â meithrin ymdeimlad o berthyn a hunaniaeth genedlaethol. Mae Cymru Greadigol yn gweithio gyda sectorau â blaenoriaeth i wella iechyd a llesiant mewn gweithleoedd creadigol, drwy'r prosiect Hwyluswyr Lles a thrwy gysoni mecanweithiau ariannu i biler llesiant y Contract Economaidd, yn ogystal â chefnogi ystod o brosiectau i ddatblygu sgiliau a thalent, mewn ffordd gynhwysol, agored a hygyrch.

41. Mae'r Blaenoriaethau ar gyfer Diwylliant yn glir o ran sut rydym yn ystyried pwysigrwydd cyfranogiad mewn gweithgareddau diwylliannol fel rhywbeth sy'n bwysig ar gyfer llesiant unigol a chymunedol.

42. Yn 2025-26, gwnaethom fuddsoddi cyllid cyfalaf sylweddol mewn amgueddfeydd, llyfrgelloedd, archifau, safleoedd treftadaeth a lleoliadau celfyddydau ledled Cymru, a daeth llawer o'r cymorth hwn o gyllid a glustnodwyd i ddarparu'r Blaenoriaethau ar gyfer Diwylliant. Roedd yr ysgogwyr ar gyfer gwneud penderfyniadau yn canolbwyntio ar alluogi pobl i gael mynediad at ddiwylliant yn haws; cefnogi'r sector diwylliant i fod yn fwy gwydn i bethau fel effeithiau newid yn yr hinsawdd; gofalu am ein casgliadau, a chefnogi anghenion plant, pobl ifanc a theuluoedd.

43. Rydym hefyd yn cydnabod natur ataliol chwaraeon o ran cefnogi iechyd a llesiant y genedl. Bydd ein buddsoddiad mewn cyfleusterau chwaraeon, er enghraifft, gyda buddsoddiad cyfalaf gwerth £10.5m i Chwaraeon Cymru y flwyddyn nesaf, yn helpu i hybu cyfranogiad mewn chwaraeon a gweithgarwch corfforol.

44. Mae buddsoddiadau cyfalaf eraill wedi cynnwys cyllid i'r naw oriel bartner ar gyfer Celf, sef cynllun i rannu'r casgliad cenedlaethol o gelf gyfoes ledled Cymru, gan ddarparu mwy o hyn i bobl yn llawer agosach i ble maent yn byw, yn gweithio, yn astudio ac yn ymweld ag ef. Byddwn yn dadlau bod yr holl gyllid wedi bod yn canolbwyntio ar ymdrin ag atal – atal achosion o allgáu, lleihau risgiau ac atal niwed.

45. Mae cynlluniau refeniw – megis cyllid ar gyfer cynllun bwrsariaeth y Grŵp Addysg mewn Amgueddfeydd fel y gall ysgolion ymweld ag amgueddfeydd lleol, cyllid i Gyngor Llyfrau Cymru gynnal cynllun Sêr y Silffoedd mewn llyfrgelloedd, a chyllid i Gyngor Celfyddydau Cymru gynnal rowndiau wedi'u targedu o gyllid ar gyfer ysgolion mewn cymunedau tlotach neu ddysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol – oll yn canolbwyntio ar ymdrin ag achosion o allgáu. Bydd yr holl gynlluniau hyn yn cynnwys gwerthusiad o effaith.

46. Mae prosiectau eraill yn canolbwyntio ar gefnogi llesiant, atal afiechyd, unigrwydd ac ynysigrwydd. Er enghraifft, mae cynllun hirsefydlog Darllen yn Well yn fenter ar y cyd i helpu pobl i ddeall a rheoli eu hiechyd a'u llesiant gan ddefnyddio deunyddiau darllen defnyddiol a argymhellwyd gan arbenigwyr iechyd. Mae ein buddsoddiad parhaus yn rhaglen Tŷ Atgofion Cymru wedi gwella ansawdd bywyd pobl sy'n byw gyda dementia. Dros y ddwy flynedd ddiwethaf, rydym wedi darparu cyllid ychwanegol i'r prosiect hwn greu pecynnau o fewn y cynnwys Cymraeg sy'n cynrychioli unigolion LHDTC+ a chymunedau Du, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol yng Nghymru.

Gwybodaeth am ddyraniadau (a'u lleoliad) yn eich portffolio i ddarparu ar gyfer deddfwriaeth a allai gael effaith yn y flwyddyn ariannol 2026-27 fel y bo'n berthnasol i'r Celfyddydau, Diwylliant, Treftadaeth, Cyfathrebu, y Diwydiannau Creadigol a Chwaraeon.

47. Mae asesu costau deddfwriaeth a'r effaith ar y rhai sy'n destun y ddeddfwriaeth yn rhan hanfodol o'r broses o ddatblygu polisiau. Rwy'n cydnabod nad oes arian diddiwedd ar gael ar gyfer deddfwriaeth ac y bydd yn rhaid talu am bob ymrwymiad newydd yn y maes hwn drwy wneud toriadau rhywle arall.

48. Dyma pam mae pob bil yn destun asesiad cadarn o gostau a manteision, a gyflawnir drwy ymgynghori ac ymgysylltu â'n rhanddeiliaid wrth ddatblygu'r asesiadau effaith rheoleiddiol a gaiff eu paratoi ar gyfer Biliau'r Llywodraeth. Diben hyn yw sicrhau bod ein penderfyniadau yn cael eu llywio gan y bobl y byddant yn effeithio arnynt.

49. Mae camau'n cael eu cymryd i wella eglurder a chysondeb asesiadau effaith rheoleiddiol ond bydd newidiadau i'r bil yn ystod y cam craffu a ffactorau eraill yn arwain yn anochel at wahaniaethau rhwng y costau amcangyfrifedig pan gyhoeddir yr asesiad a'r costau gwirioneddol yn ystod y broses weithredu. Yn unol â'r ymrwymiad a wnaed gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a'r Gymraeg i'r Pwyllgor Cyllid, mae tabl sy'n dangos costau gweithredu'r ddeddfwriaeth a gynigir gan Lywodraeth Cymru wedi'i gynnwys yn nogfen Naratif y Gyllideb a gyhoeddwyd ar 3 Tachwedd. Nid oes unrhyw gostau gweithredu yn gysylltiedig ag unrhyw ddeddfwriaeth yn y maes hwn ar gyfer 2026-27.

Goblygiadau effaith barhaus ymadawiad y DU â'r UE a'r argyfwng costau byw ar bortffolios y Celfyddydau, Diwylliant, Treftadaeth, Cyfathrebu, y

Diwydiannau Creadigol a Chwaraeon a'r ffordd y bydd Llywodraeth Cymru yn rheoli'r effaith barhaus.

50.Un o'r blaenoriaethau ar gyfer diwylliant yw creu cyfleoedd i bawb. Pan ailagorwyd y Neuadd Fawr yng Nghastell Caerffili, cyhoeddais y tocyn £1 newydd i'r rhai sy'n cael Credyd Cynhwysol fwynhau'r safleoedd hanesyddol wedi'u staffio, gan wneud treftadaeth yn fwy cynhwysol a hygyrch i bawb. Mae'r rhan fwyaf o safleoedd Cadw eisoes am ddim. Ers y lansiad ar 17 Gorffennaf, mae 5,051 o bobl wedi defnyddio'r tocyn, y mae 4,454 ohonynt yn ymwelwyr newydd â'r henebion. Mae'r fenter hon hefyd yn cefnogi dyhead Cadw i ddenu cynulleidfaoedd newydd.

51.Mae costau ynni yn parhau i beri pryder mawr. Ers dechrau'r argyfwng costau byw, mae swyddogion wedi cael gwybod am effeithiau fel amgueddfeydd lleol ac atyniadau treftadaeth yn cwtogi eu horiau agor, yn cau drwy gydol y gaeaf, yn lleihau lefelau gwres yn sylweddol ar y safle, ac amgueddfeydd yn codi eu ffioedd am wasanaethau. O ran chwaraeon, mae Chwaraeon Cymru wedi buddsoddi mewn clybiau chwaraeon a chyfleusterau chwaraeon drwy ei Grant Arbed Ynni sy'n cefnogi ei agenda datgarboneiddio ond sydd hefyd yn lleihau gorbenion i'r sefydliadau hynny.

52.Mae pryderon hefyd yn cael eu mynegi am yr effeithiau canlyniadol ar iechyd meddwl a llesiant staff, gwirfoddolwyr, cyfranogwyr cymunedol ac ymwelwyr (y mae llawer ohonynt yn agored i niwed) na allant dreulio amser mewn rhai safleoedd o ganlyniad i'r oerfel neu gostau teithio.

53.Mae rhaglen Ewrop Greadigol wedi cael ei disodli gan y Gronfa Sgrin Fyd-eang a fu'n weithredol ers 2021. Er bod nifer bach o fusnesau yng Nghymru wedi elwa o ganlyniad i'r rhaglen hon, prin yw'r budd cyffredinol i Gymru. Mae Cronfa Sgrin Fyd-eang y DU yn parhau i roi diweddariadau ar weithgarwch a dyfarniadau rhanbarthol ac mae hefyd wedi cynnal sesiwn friffio yng Nghymru. Fodd bynnag, mae'r gwledydd datganoledig wedi codi pryderon am y rôl gyfyngedig y maent yn ei chwarae yn y rhaglen. Hyd yma, nid oes unrhyw raglen wedi cael ei chyflwyno i gymryd lle is-raglen ddiwylliannol Ewrop Greadigol ac mae Llywodraeth Cymru yn parhau i ymgysylltu â'r Adran dros Dechnoleg Ddigidol, Diwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon a'r gwledydd datganoledig eraill i godi materion a nodi opsiynau i gefnogi'r sector.

54.Mae costau cynyddol a chyllidebau llai yn parhau i effeithio ar sectorau ar draws y diwydiannau creadigol. Mae hyn yn cynnwys darlledwyr a chynrychiadau Ffilm a Theledu sy'n pryderu bod costau uwch a materion

chwyddiannol yn ychwanegu at heriau cyllidebol presennol ac effeithiau ehangach ar hyfforddeion ar gynyrchiadau sgrin sy'n ei chael hi'n anodd ymdopi â chostau byw. Mae costau cynyddol ar ffurf prisiau ynni a chost deunyddiau yn effeithio ar y sector cyhoeddi hefyd, yn ogystal â'r sector cerddoriaeth, sydd hefyd yn wynebu refeniw is o ganlyniad i dueddiadau newydd yn ymddygiad cynulleidfaoedd a chyfraddau rhyddhad ardrethi is i leoliadau cerddoriaeth.

Gwybodaeth am ddyraniadau yn eich portffolio i gyflawni'r Blaenoriaethau ar gyfer Diwylliant newydd.

55.Mae'r gyllideb ddrafft yn cynnal y lefel o fuddsoddiad mewn diwylliant, treftadaeth a'r celfyddydau yn 2026-27, gyda chynnydd bach ar gyfer cyflogau, cyfraniadau yswiriant gwladol a gofynion cyfalaf yn ein cyrff hyd braich. Bydd cyllid i gyflawni'r Blaenoriaethau ar gyfer Diwylliant yn cynnwys rhaglenni grant penodol, gwaith wedi'i gomisiynu a buddsoddiad yn ein cyrff hyd braich. Bydd yn ofynnol i'r cyrff hyd braich perthnasol – drwy eu cymorth grant, eu strategaethau a'u cynlluniau gweithredol – sicrhau eu bod yn cyflawni'r Blaenoriaethau ar gyfer Diwylliant.

56.Roedd cryn ddiddordeb yn y cynlluniau grant cyfalaf ar gyfer y celfyddydau ac amgueddfeydd, archifau a llyfrgelloedd yn 2025-26, gan awgrymu y bydd galw parhaus am gyllid cyfalaf sylweddol yn y sectorau hynny. Yn 2026-27, byddwn yn parhau i ddarparu'r cynlluniau grant hyn, gan ailadrodd y galwadau a cheisio dyfarnu cyllid yn gynharach. Yn ystod 2026-27, caiff y gwaith ar yr adolygiad o seilwaith ei gwblhau, a bydd y canfyddiadau yn llywio cynllun strategol hirdymor ar gyfer buddsoddiadau cyfalaf, gan ddechrau o 2027-28.

57.Bydd cyllid refeniw yn galluogi awdurdodau lleol, drwy gynllun grant a sefydlwyd yn 2025-26, i gefnogi eu blaenoriaethau diwylliannol lleol eu hunain, ar yr amod eu bod yn cyd-fynd â'r Blaenoriaethau ar gyfer Diwylliant. Byddwn hefyd yn ceisio ehangu cyllid i'n darparwyr yn y sector annibynnol. Byddwn yn parhau i ganolbwyntio ar wella cydraddoldeb a mynediad amrywiol, gan ganolbwyntio ar fynediad at brofiadau diwylliannol i blant a phobl ifanc; sicrhau gwelliannau i'r gweithlu, gan gefnogi dulliau'r sector o ymdrin â'r argyfyngau hinsawdd a natur; meithrin arferion digidol da, a sicrhau y caiff ein treftadaeth ddiwylliannol anniriaethol ei chofnodi a'i chefnogi i ffynnu. Bydd cyllid hefyd yn cefnogi rhaglenni cenedlaethol sydd eisoes yn bodoli fel Casgliad y Werin Cymru a chynllun Cyfuno, gan ganolbwyntio ar ddarparu gweithgareddau sy'n cyd-fynd ag uchelgeisiau'r Blaenoriaethau ar gyfer Diwylliant, megis cynhwysiant diwylliannol.

3. Cadw

Dyraniadau a sylwebaeth mewn perthynas â Cadw, gan gynnwys targedau cynhyrchu refeniw, a ffigurau cynhyrchu incwm blynyddol diweddar (gan gynnwys elw net).

58. Mae cynhyrchu incwm yn allweddol i gynaliadwyedd ariannol Cadw. Yn 2026-27, mae Cadw yn amcangyfrif y bydd cyfanswm incwm yn cyrraedd £10.880m yn seiliedig ar brisiau mynediad ac yn erbyn y duedd bresennol o nifer sefydlog o ymwelwyr. Mae'n annhebygol y caiff y targed incwm ar gyfer 2025-26, sef £11.402m, ei gyflawni oherwydd yr hinsawdd economaidd a thueddiadau'r diwydiant. Mae'n amgylchedd heriol yn y sector atyniadau twristiaeth. Nododd y [Baromedr Twristiaeth: cam yr haf 2025](#) fod gan 45% o fusnesau twristiaeth yr un lefel o gwsmeriaid a nododd 26% ostyngiad. Ar hyn o bryd mae Cadw yn rhagweld £10.664m, sy'n gynydd o 2% ar incwm o hyd o gymharu â £10.455m yn 2024-25.

59. Mae gwaith cadwraeth ar yr henebion, mesurau iechyd a diogelwch a chyfleusterau ymwelwyr yn flaenoriaeth bwysig er mwyn gwella arlwy Cadw a'i allu i gynhyrchu incwm. Mae'r gyllideb gyfalaf o £9.196m yn cynnwys darpariaeth ar gyfer canolfan groeso newydd a datblygu Castell Caerffili fel cyrchfan dreftadaeth o'r radd flaenaf gan gefnogi gwaith adfywio **Tref Caerffili 2035**. Bydd hyn yn helpu i gynyddu cynulleidfaoedd a hyrwyddo llesiant drwy ehangu mynediad, mwynhad a dealltwriaeth o'r amgylchedd hanesyddol i bawb.

Dyraniadau at gyllid ar gyfer perchnogion asedau hanesyddol.

60. Yn 2026-27, caiff grant cyfalaf gwerth £3m ei ddyrannu i gefnogi adeiladau hanesyddol a henebion, gan wneud darpariaeth ar gyfer prosiectau grant presennol a phrosiectau yn yr arfaeth sydd wrthi'n cael eu datblygu. Mae mwy na 30,000 o adeiladau rhestredig a 4,200 o henebion cofrestredig yng Nghymru, a pherchnogion preifat sy'n berchen ar y mwyafrif ohonynt. Mae'r asedau treftadaeth hyn yn amrywio o henebion cynhanesyddol i adeiladau o'r 20fed ganrif. Mae pob un ohonynt yn chwarae rôl o ran diffinio ein dinasoedd, ein trefi, ein pentrefi a'n tirweddau heddiw a, gyda'i gilydd, maent yn waddol o'n hanes i'w drosglwyddo i genedlaethau'r dyfodol.

61. Mae grantiau Cadw yn seiliedig ar arwyddocâd yr asedau hanesyddol, manteision cymunedol, cyfraniad at amcanion y Blaenoriaethau ar gyfer

Diwylliant a manteision ehangach y prosiect ar lefel leol a chenedlaethol. Mae'r holl gyllid yn ddarostyngedig i arfarniad diwydrwydd dyladwy a phrosesau craffu mewnol. Caiff grantiau Cadw eu targedu i gefnogi prosiectau na fyddent yn mynd rhagddynt heb gyllid cyhoeddus ac na allant ddenu cyllid drwy lwybrau traddodiadol oherwydd diffyg yn y farchnad neu ddiffyg o ran cadwraeth. Mae gan y prosiectau a ariennir gan Cadw y manteision cadarnhaol canlynol:

- Datblygiad Economaidd: denu twristiaeth a chreu swyddi yn y sector
- Adfywio Economaidd: gall ailddefnyddio asedau hanesyddol mewn ffordd ymaddasol helpu i adfywio economïau a chymunedau lleol.
- Canlyniadau Addysgol: cynnig profiadau dysgu gwerthfawr, gan alluogi pobl i ymgysylltu â hanes a diwylliant yn uniongyrchol. Mae adeiladau hanesyddol yn ffordd ffisegol o'n hatgoffa o'r oes a fu, gan gynnig cipolwg ar fywydau, gwerthoedd a chreffftwaith cenedlaethau'r gorffennol.
- Cynnal Hunaniaeth: Gall asedau hanesyddol fod yn rhan hanfodol o hunaniaeth cymuned, gan adlewyrchu ei hanes a'i chymeriad unigryw.

62.I gefnogi perchnogion asedau hanesyddol i ofalu am eu henebion a'u hadeiladau, mae Cadw hefyd yn cynnig cyngor arbenigol, yn cyhoeddi ystod helaeth o ganllawiau ac yn darparu cyfeiriadau at ffynonellau cyllid grant sydd ar gael y gellir eu lawrlwytho am ddim o wefan Cadw.

63.Mae'r **Cynllun Grant ar gyfer Adfywio Adeiladau Rhestredig** yn cefnogi gwaith atgyweirio, cadwraeth ac ailddefnyddio cynaliadwy adeiladau rhestredig yng Nghymru gyda'r nod o ddiogelu asedau treftadaeth a chyfrannu at adfywio lleol a budd cymunedol ar yr un pryd.

64.**Grantiau Henebion Hanesyddol:** mae'n cefnogi perchnogion henebion i wneud gwaith cadwraeth, rheoli a darparu mynediad cyhoeddus i henebion a safleoedd archaeolegol yn amrywio o leoliadau cynhanesyddol i adeiladau'r chwyldro diwydiannol.

65.**Gwaith Brys ar gyfer Adeiladau mewn Perygl:** i awdurdodau lleol dalu'r costau sy'n gysylltiedig â pharatoi a chyflwyno Hysbysiadau Gwaith Brys er mwyn diogelu cyflwr adeiladau rhestredig sydd mewn perygl neu dan fygythiad.

66.Mae Cadw hefyd yn ariannu'r Gronfa Treftadaeth Bensaernïol a all ddarparu cyngor a chymorth i sefydliadau cymunedol sydd am hyrwyddo cadwraeth adeiladau hanesyddol a chamau i'w hailddefnyddio'n gynaliadwy er budd cymunedau ledled y DU. Gall gynnig cymorth i gymunedau lleol ar bob cam

yng nghylchred oes prosiect – o gyngor i ddechrau arni a grantiau ar gyfer gwaith datblygu a chynllunio prosiect cynnar, hyd at fenthyciadau ar gyfer caffael ac fel cyfalaf gweithio er mwyn cyflawni'r prosiect.

4. Amgueddfa Cymru a Llyfrgell Genedlaethol Cymru

Dyraniadau a sylwebaeth mewn perthynas ag Amgueddfa Cymru a Llyfrgell Genedlaethol Cymru, gan gynnwys targedau cynhyrchu refeniw.

67.Y dyraniad yng Nghyllideb Ddrafft 2026-27 i Amgueddfa Cymru yw £28.504m o gyllid refeniw a £5.5m o gyllid cyfalaf. Y dyraniad i Lyfrgell Genedlaethol Cymru yw £12.364m o gyllid refeniw a £2.25m o gyllid cyfalaf.

68.Er fy mod yn gwerthfawrogi ei fod yn gyfnod heriol i'r sector diwylliant o hyd, bydd y cynnydd i'w cymorth grant refeniw yn 2026-27 yn helpu Amgueddfa Cymru a Llyfrgell Genedlaethol Cymru i gyflawni ymrwymadau'r Rhaglen Lywodraethu, megis Celf, a chynyddu cyflogau yn unol â gweddill y sector cyhoeddus. Bydd hyn yn cefnogi staff y mae eu sgiliau arbenigol yn helpu i ofalu am ein casgliadau cenedlaethol ac yn helpu i gyflawni'r Blaenoriaethau ar gyfer Diwylliant.

69.Yn unol â'r egwyddor hyd braich, mater i Amgueddfa Cymru a Llyfrgell Genedlaethol Cymru yw pennu eu targedau ar gyfer cynhyrchu incwm. Cynnig mynediad am ddim i'r casgliad cenedlaethol yw polisi'r Llywodraeth o hyd er mwyn annog ystod amrywiol o ymwelwyr. Er bod hyn yn cyfyngu ar opsiynau Amgueddfa Cymru i godi incwm, mae'n gosod targedau cynhyrchu incwm blynyddol ac mae'n parhau i dreialu opsiynau ar gyfer cynhyrchu rhagor o incwm.

70.Mae Llyfrgell Genedlaethol Cymru yn perfformio'n dda o ran denu rhoddion elusennol a chymynroddion ond mae'r targed cynhyrchu incwm masnachol yn anodd iddi, gan fod ganddi lai o opsiynau ar y safle i gynhyrchu refeniw o gymharu ag Amgueddfa Cymru, er enghraifft. Nid yw'n briodol i Lyfrgell Genedlaethol Cymru godi tâl am y rhan fwyaf o'i gwasanaethau ac nid oes ganddi lawer o ddewis o safbwynt codi arian ychwanegol heblaw drwy roddion, gweithgarwch masnachol neu ar gyfer gweithgareddau prosiect, er ei bod yn codi arian.

71.Mae pob un o'r 16 o Flaenoriaethau ar gyfer Diwylliant yn berthnasol i waith Amgueddfa Cymru a Llyfrgell Genedlaethol Cymru, ac mae'r ddwy yn parhau i ddarparu amrywiaeth o weithgareddau i'w cefnogi.

Asesiad o anghenion cyfalaf Amgueddfa Cymru (gan gynnwys ailddatblygu Amgueddfa Lechi Cymru a gwaith parhaus ar safle Caerdydd) a Llyfrgell Genedlaethol Cymru, a sut mae dyraniadau cyllid perthnasol yn ymwneud â'r angen hwn.

Amgueddfa Cymru

72. Rydym yn cydnabod yr heriau y mae Amgueddfa Cymru yn eu hwynebu wrth ofalu am adeiladau hanesyddol a chadw ein casgliadau cenedlaethol yn ddiogel. Mae Amgueddfa Cymru yn amcangyfrif bod angen gwneud gwerth tua £68m o waith hanfodol i'w hystâd dros 10 mlynedd. Mae'r cynnydd yn ei chymorth grant cyfalaf, a fydd yn £5.5m ar gyfer 2026-27, yn adlewyrchu hyn. Yn amodol ar fforddiadwyedd a darparu achosion busnes cadarn, mae'n bosibl hefyd y bydd Amgueddfa Cymru yn cael cyllid cyfalaf ychwanegol tuag at brosiectau penodol yn ei lleoliadau, yn enwedig Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd.

Llyfrgell Genedlaethol Cymru

73. Bydd cymorth grant uwch y Llyfrgell Genedlaethol yn 2026-27, sef £2.25m, yn helpu i sicrhau diogelwch y casgliadau yn ogystal â'i chefnogi i gyflawni ei hamcan i fod yn garbon niwtral erbyn 2028. Yn amodol ar fforddiadwyedd a darparu achos busnes cadarn, mae'n bosibl hefyd y bydd Llyfrgell Genedlaethol Cymru yn cael cyllid cyfalaf ychwanegol er mwyn mynd ati i ddatblygu prosiectau hanfodol i helpu gyda'i chynaliadwyedd.

5. Y celfyddydau a Chyngor Celfyddydau Cymru

Dyraniadau a sylwebaeth mewn perthynas â Chyngor Celfyddydau Cymru

74.Caiff cyllid Llywodraeth Cymru ar gyfer y celfyddydau ei ddarparu drwy Gyngor Celfyddydau Cymru (CCC), sy'n gweithredu o dan yr egwyddor cyllido hyd braich, o fewn y fframwaith strategol a ddarperir gennym. Y dyraniad refeniw yng Nghyllideb Ddrafft 2026-27 yw £33.522m, a'r dyraniad cyfalaf yw £0.9m.

75.Fel asiantaeth ddatblygu sectorau'r celfyddydau yng Nghymru, mae CCC yn dosbarthu dros 90% o'i gyllid blyneddol i sector y celfyddydau drwy gyllid amlflwyddyn i 81 o sefydliadau ledled Cymru, yn ogystal â chymorth prosiect. Mae dyraniadau a wneir i CCC yn cefnogi sectorau'r celfyddydau yn uniongyrchol ac yn effeithio ar fynediad pobl i'r celfyddydau ledled Cymru.

Dyraniadau a sylwebaeth mewn perthynas â chyllid i hyrwyddo mynediad i'r celfyddydau.

76.Mae CCC yn cefnogi gweithgarwch celfyddydol ym mhob awdurdod lleol yng Nghymru a bydd y dyraniadau yn 2026-27 yn parhau i gefnogi a hyrwyddo cyfraniad hanfodol y celfyddydau i Gymru. Mae cynyddu ac amrywio lefelau mynediad a chyfranogiad yn y celfyddydau yn parhau i fod yn flaenoriaeth yn llythyr cylch gwaith y Llywodraeth i CCC. Mae CCC yn defnyddio'r rhan fwyaf o'i Gymorth Grant fel arian craidd ar gyfer sefydliadau celfyddydol strategol, ac rydym yn disgwyl iddo barhau i flaenoriaethu mynediad a gwaith ymgysylltu.

77.Mae Ehangu Ymgysylltiad yn parhau i fod yn flaenoriaeth strategol i Lywodraeth Cymru a CCC, sy'n ei gwneud yn ofynnol i bob sefydliad a phrosiect a ariennir wneud ymdrech i ymgysylltu â chymunedau heb gynrychiolaeth ddigonol, gan gynnwys y rhai sy'n wynebu amddifadedd economaidd-gymdeithasol. Mae'n cefnogi sefydliadau fel Celfyddydau Anabledd Cymru, Hijinx, a Plant y Cymoedd, ac mae'n datblygu Memoranda Cyd-ddealltwriaeth gydag awdurdodau lleol mewn ardaloedd lle ceir lefel isel o weithgarwch celfyddydol.

78.Bydd menter CCC, Hynt, sef cynllun mynediad ledled Cymru sy'n gweithio gyda theatrau a chanolfannau celfyddydau, yn parhau i sicrhau ei bod yn haws ac yn decach i bobl anabl a gofalwyr fwynhau profiadau celfyddydol yn 2026-27.

79. Wrth fuddsoddi mewn prosiectau cyfalaf diwylliannol mawr, yn enwedig Theatr Clwyd a'r Oriel Gelf Gyfoes Genedlaethol, y nod yw mynd i'r afael ag anghydraddoldebau a darparu mynediad gwell, yn enwedig yn y gogledd a'r canolbarth.

Dyraniadau a sylwebaeth mewn perthynas â chyllid gyda'r nod o annog/galluogi sefydliadau celfyddydol i gynhyrchu mwy o'u hincwm eu hunain.

80. Mae CCC yn annog sefydliadau celfyddydol sy'n gwneud cais i gynhyrchu mwy o'u hincwm eu hunain. Mae CCC yn disgwyl i sefydliadau gyfrannu at gost unrhyw brosiect neu ddyfarniad grant, fel arfer drwy'r incwm y maent yn ei ennill eu hunain neu drwy godi arian yn allanol. Mae cyfleoedd yn y dyfodol i'r sector gael cymorth ar ffurf hyfforddiant a gweithdai yn debygol o gynnwys cydnerthedd busnes fel un o'r prif themâu.

81. Mae CCC yn annog ac yn cefnogi buddsoddiad mewn sefydliadau ar ffurf buddsoddiad cyfalaf. Yn 2025-26, mae Rhaglen Cyfalaf Strategol gwerth £8m ar gyfer Sector y Celfyddydau wedi cefnogi 40 o sefydliadau ledled Cymru, ac rydym yn ystyried a ellid ehangu'r cynllun i 2026-27 ac, os felly, ar ba lefel. Yn y rhan fwyaf o achosion, mae gwelliannau cyfalaf a wneir yn cael effaith ar allu i ddenu cynulleidfaoedd a chynhyrchu incwm ychwanegol.

Asesiad o'r graddau y mae cynulleidfaoedd wedi dychwelyd i lefelau cyn y pandemig, a sut y caiff hyn ei ystyried mewn dyraniadau.

82. Nid yw cynulleidfaoedd wedi dychwelyd i lefelau cyn y pandemig. Ar draws sefydliadau a ariennir gan CCC dros sawl blwyddyn, mae'r ffigurau yn dangos y bu 3.5m o bobl yn bresennol mewn digwyddiadau yn 2024-25 o gymharu â 4.0m yn 2019-20.

83. Mae amrywiadau o ran presenoldeb mewn digwyddiadau penodol hefyd. Er enghraifft, mae presenoldeb mewn digwyddiadau dangos ffilmiau i lawr 37.7% o gymharu â ffigurau 2019-20 ac mae presenoldeb mewn lleoliadau cyflwyno i fyny 16.8% o gymharu â'r un flwyddyn.

84. Mae blaenoriaethau cyllido yn yr amgylchedd anodd hwn wedi gweld galw am Theatr a Cherddoriaeth fyw yn ysgogi cynulleidfaoedd sy'n dychwelyd.

Cyfanswm buddsoddiad cyfalaf yn yr Oriel Celf Gyfoes Genedlaethol ers i'r prosiect ddechrau, ac amcangyfrif o gostau refeniw parhaus, ac y ble y bydd y rhain yn dod.

85.Ers blwyddyn ariannol 2017-18, mae Llywodraeth Cymru wedi gwneud cyfanswm o £7.36m mewn taliadau cyfalaf i gefnogi Celf.

86.Mae'r tri sefydliad partner (Cyngor Celfyddydau Cymru, Amgueddfa Cymru a Llyfrgell Genedlaethol Cymru) wedi cyflwyno amcangyfrifon ar gyfer costau refeniw parhaus Celf. Yn hyn o beth, gwnaed cais i Lywodraeth Cymru ddarparu cyfraniad o £350k y flwyddyn am y ddwy flynedd gyntaf, tuag at y costau refeniw blynyddol o £2.6m. Darperir cyllid o nifer o ffynonellau, gan gynnwys cyllidwyr allanol a'r partneriaid eu hunain.

87.Ceir amcangyfrif o'r costau refeniw arfaethedig ar gyfer Celf yn 2026-27, ac o ble y bydd y rhain yn dod, yn y tabl isod.

Tabl Cyfraniadau Cost Celf 2026-27: Cytundeb Mewn Egwyddor

Incwm	2026-27
Cyngor Celfyddydau Cymru (Loteri)	£40,000.00
Cymorth Grant Amgueddfa Cymru	£197,558.50
Cymorth Grant Llyfrgell Genedlaethol Cymru	£75,084.50
Cymorth Grant Cyngor Celfyddydau Cymru	£1,985,330.00
Ymddiriedolaeth a Sefydliadau	£52,957.00
Cyfraniad Refeniw Llywodraeth Cymru	£350,00.00
Cyfraniad Cyfalaf Llywodraeth Cymru	£45,000.00
Cyfanswm	£2,745,930.00

88.Mae Amgueddfa Cymru bellach yn arwain y gwaith cyflawni drwy'r bartneriaeth. Y ffocws ar gyfer 2026/27 fydd ymgorffori a chryfhau'r model gweithredu presennol ymhellach. Fel y sefydliad arweiniol, mater i Amgueddfa Cymru fydd gweithio gyda'r partneriaid eraill maes o law i ddatblygu a chyflwyno cynigion yn y dyfodol ar gyfer buddsoddiad pellach yn y rhwydwaith, i Lywodraeth Cymru a chyllidwyr eraill eu hystyried.

6. Y Cyfryngau a Darlledu – Diwydiannau Creadigol

Dyraniadau a sylwebaeth mewn perthynas â Cymru Greadigol (gan gynnwys cyllid i'w ddosbarthu gan Cymru Greadigol).

89.Yn 2025-26, cyfanswm dyraniad cyllidebol Cymru Greadigol yw £7.008m o gyllid refeniw a £7m o gyllid cyfalaf (£14,008m). Yn ogystal, trosglwyddwyd £1,367m o Brif Grŵp Gwariant Tai a Llywodraeth Leol i gefnogi ail flwyddyn y grant ardrethi annomestig ar gyfer stiwdios cymwys yng Nghymru. Cynyddodd hyn gyfanswm y dyraniad refeniw i £8,375m.

90.Mae ein buddsoddiad yn canolbwyntio ar sectorau â blaenoriaeth y sgrin (Ffilm a Theledu), cerddoriaeth, digidol a chyhoeddi ochr yn ochr ag ymrwymadau i'r sector darlledu a'r sector newyddiaduriaeth, yn ogystal â chyflawni ymrwymadau'r Rhaglen Lywodraethu i wella sgiliau ar gyfer y diwydiant.

91.Drwy ddarparu cymorth cyfalaf i gynhyrchu creadigol, mae Cymru bellach yn cael ei hystyried yn lleoliad ffafriol iawn ar gyfer cynhyrchu ffilmiau a rhaglenni teledu mawr. Mae ein cyllid cynhyrchu yn cefnogi llif pwysig o gyfleoedd. Ers 2020, mae Cymru Greadigol wedi darparu gwerth £30.8m o gyllid cynhyrchu i 64 o gynyrchiadau (llythyrau cynnig wedi'u llofnodi) ac mae dau gynhyrchiad arall wedi'u hargymell gan Banel (66 mewn 6 blynedd) ar yr amod y caiff £376.7m ei wario'n ôl yn economi Cymru.

92.Rydym wedi cefnogi 540 o leoliadau lefel mynediad am dâl a lleoliadau uwchsgilio gweithwyr dan hyfforddiant o fewn prosiectau a ariannwyd Cymru Greadigol, gan gynnwys 67 o leoliadau prentisiaeth am dâl. Mae hyn yn helpu i gefnogi newydd-ddyfodiaid yn ogystal â chriwiau presennol i ennill sgiliau a phrofiad gwerthfawr a datblygu eu gyrfaedd.

93.Ers mis Ebrill 2025, rydym wedi buddsoddi mewn 8 prosiect cynhyrchu cyfalaf sy'n werth cyfanswm o £1.9m a disgwylir i'r prosiectau hyn gynhyrchu dros £26m o wariant rhagamcanol yng Nghymru. Nod y cynllun yw cefnogi twf Cymru fel cyrchfan ar gyfer cynhyrchu cynnwys o'r radd flaenaf. Mae'r cyllid yn cefnogi cwmnïau cynhyrchu a chwmnïau datblygu gemau yng Nghymru sy'n awyddus i ddatblygu cynyrchiadau a fwriedir ar gyfer cynulleidfaoedd rhyngwladol a chynyrchiadau o'r tu allan i Gymru sy'n awyddus i ffilmio yng Nghymru.

94. Gan weithio gyda Ffilm Cymru (FfC), mae £3.475m wedi cael ei ddyrannu i 14 o brosiectau ffilm hir rhwng mis Gorffennaf 2022 a mis Mawrth 2026 ar yr amod y caiff £30m ei wario'n ôl yn economi Cymru. Mae adolygiad cynlluniedig o'r rhaglen yn mynd rhagddo fel y gellir craffu'n briodol ar effaith economaidd y cynyrchiadau a gyllidwyd eisoes ac ystyried y ffordd fwyaf priodol o gynyddu effaith yr IFTC newydd ar y sector cynhyrchu ffilmiau yng Nghymru.

95. Yn 2025-26, gwnaethom lansio ail flwyddyn y gronfa ardrethi annomestig ar gyfer stiwdios, a sefydlwyd yn 2024 i gefnogi stiwdios y mae'r Ailbrisiad Ardrethi Annomestig yn effeithio arnynt. Daeth Ailbrisiad Ardrethi Annomestig diweddaraf Llywodraeth y DU i rym ar 1 Ebrill 2023 gan aseinio ardrethi busnes diwygiedig er mwyn adlewyrchu newidiadau yn amodau'r farchnad rentu. O ganlyniad i'r newid hwn, mae ardrethi rhai sectorau, gan gynnwys stiwdios, wedi cynyddu'n sylweddol. Mae parhau gyda'r gronfa yn golygu bod cymorth ar gael gan Lywodraeth Cymru drwy Cymru Greadigol er mwyn helpu i liniaru effaith y cynnydd hwn. Dyfarnwyd gwerth £914,707 o grantiau i dair o'r pedair stiwdio gymwys hyd yn hyn o dan y cynllun hwn.

96. Rydym yn parhau i ddarparu cyllid i gefnogi'r sector cerddoriaeth fasnachol. Mae ein cytundeb diweddar i ddyfarnu dros £731k o gyllid cyfalaf i 22 o brosiectau Cerddoriaeth arloesol yn 2025/26 yn golygu bod Cymru Greadigol wedi darparu dros £11 miliwn o gymorth i leoliadau a busnesau cerddoriaeth ers ei sefydlu yn 2020. Mae hyn yn ogystal â thros £400k mewn refeniw a ddarparwyd drwy gymorth strategol i raglenni fel Focus Wales, PRS Momentum, Pyst ac i gyflwyno rhaglen Beacons.

97. Rydym yn parhau i roi blaenoriaeth i ddatblygu sgiliau yn y sector yn unol ag ymrwymiad y Rhaglen Lywodraethu, drwy ein Cynllun Gweithredu Sgiliau Creadigol a'r Gronfa Sgiliau Creadigol. Lansiwyd Rownd 2 y Gronfa Sgiliau yng ngwanwyn 2024 a chefnogodd 17 o brosiectau ychwanegol â gwerth £1.5m o gyllid. Mae llawer o'r prosiectau hyn yn canolbwyntio ar sicrhau mwy o amrywiaeth a chynhwysiant yn y sector creadigol yng Nghymru.

98. Y flwyddyn ariannol hon, mae 51 o hyfforddeion hyd yma wedi cwblhau lleoliadau â thâl ar gynyrchiadau a gyllidir gan Cymru Greadigol ac mae 69 ar leoliadau ar hyn o bryd.

99. Yn ogystal â hyn, mae Cymru Greadigol yn parhau i weithio mewn partneriaeth â Sgil Cymru i sicrhau £900,000 o gyllid gan Sefydliad Ffilmiau Prydain (BFI) i ddarparu rhaglen Clwstwr Sgiliau i Gymru. Caiff y cyllid ei ddyrannu'n uniongyrchol gan BFI i Sgil Cymru i gynnal y rhaglen tan fis

Mawrth 2026 a bydd angen £150,000 o gyllid cyfatebol gan Cymru Greadigol yn 2025/26 sy'n golygu y bydd ein hymrwymia dau cyllidebol ar gyfer sgiliau dros £1m y flwyddyn.

Dyraniadau a sylwebaeth mewn perthynas ag unrhyw gyllid ar gyfer y cyfryngau, newyddiaduraeth a darlledu.

100.Yn 2025-26, mae £200,000 wedi cael ei neilltuo i gynnal Cronfa Newyddiaduraeth er Budd y Cyhoedd, a gafodd ei lansio ym mis Gorffennaf 2025. Mae opsiynau wrthi'n cael eu hystyried ar hyn o bryd i ymrwymo £150,000 pellach i weithgarwch i gefnogi sector y cyfryngau yng Nghymru.

101.Mae cyfanswm o £3,760,000 o gyllid refeniw a £30,000 o gyllid cyfalaf wedi cael eu dyfarnu i Gyngor Llyfrau Cymru yn 2025-26 i gefnogi'r sector cyhoeddi. Mae hyn yn cynnwys cyllid refeniw blynyddol ar gyfer y Gwasanaeth Newyddion Digidol Cymraeg. Yn ogystal, dyfarnwyd £150,000 i sicrhau bod Cymru yn cael ei chynrychioli yn Ffeiriau Llyfrau Llundain, Bologna a Frankfurt yn ogystal â chyfalaf ychwanegol gwerth £270,000 ar gyfer prosiect TG hanfodol.

102.Mae ein gwaith gyda'r sector sgrin a darlledwyr, gan gynnwys drwy ein Memoranda Cyd-ddealltwriaeth â'r BBC ac S4C, wedi parhau i gefnogi cynyrchiadau i ffilm yng Nghymru yn 2025-26. Ceir rhestr lawn o'r cynyrchiadau a gefnogwyd hyd yma yn Atodiad D.

103.Cytunir ar y gyllideb i gefnogi'r cyfryngau, newyddiaduraeth a darlledu ar gyfer 2026-27, gan gynnwys Cyngor Llyfrau Cymru, fel rhan o broses ffurfiol y gyllideb.

7. Cymorth i'r sector cynhyrchu ffilmiau a rhaglenni teledu

Y ffigurau diweddaraf ar gyfer cyllid cynhyrchu a ddarperir gan Lywodraeth Cymru, gan gynnwys cyfanswm buddsoddiad a gwariant yng Nghymru (wedi'u dadansoddi fesul prosiect).

104.I grynhoi, ers 2020, mae £30.8m o gyllid cynhyrchu (sydd bellach hefyd yn cynnwys buddsoddiadau mewn gemau ar ôl i'r meini prawf gael eu diwygio) wedi cael ei ddarparu i 64 o brosiectau, gan gynhyrchu dros £376.7m yn economi Cymru. Fel rhan o'r cynrychiadau a gyllidwyd, mae Cymru Greadigol wedi cefnogi cyfanswm o 540 o leoliadau â thâl.

Y ffigurau diweddaraf mewn perthynas â benthyciad Llywodraeth Cymru i Bad Wolf Studios, gan gynnwys cyfanswm yr ad-daliadau a'r gwariant yng Nghymru (wedi'u meincnodi yn erbyn targedau Llywodraeth Cymru).

105.Cyfanswm y llog sy'n ddyledus ar y trefniant benthycia yw £1.064m a dechreuodd yr ad-daliadau yn 2020-21. Mae Bad Wolf wedi ad-dalu'n llawn erbyn hyn.

Manylion unrhyw drefniant grant parhaus rhwng Llywodraeth Cymru a Great Point Studios (GPS).

106.Caiff Great Point Studios ei redeg fel busnes preifat. Dyfarnwyd cyllid cyfalaf i Great Point Studios yn 2023. Mae gwaith adeiladu wedi'i gynllunio ar gyfer diwedd 2025 a chaiff y safle hwn ei ehangu i gyfanswm o 257,000 o droedfeddi sgwâr.

107.Yn ogystal â hyn, fel rhan o grant ardrethi annomestig Cymru Greadigol ar gyfer stiwdios a lansiwyd yn 2024, mae GPS wedi cael cymorth grant yn 2024 a 2025.

Disgrifiad o'r strategaeth a'r targedau ar gyfer buddsoddiadau mewn cynrychiadau sgrin a wnaed gan Cymru Greadigol.

108.Y Cyllid Cynhyrchu ar ei newydd wedd a lansiwyd ym mis Mai 2023 yw'r prif ddull o gefnogi gweithgarwch sgrin yng Nghymru o hyd. Nod y cynllun yw cefnogi twf Cymru fel cyrchfan ar gyfer cynhyrchu deunydd o'r radd flaenaf.

Mae'r cyllid yn cefnogi cwmnïau cynhyrchu a chwmnïau datblygu gemau yng Nghymru sy'n awyddus i ddatblygu cynyrchiadau a fwriedir ar gyfer cynulleidfaoedd rhyngwladol yn ogystal ag ar gyfer y cynyrchiadau hynny o'r tu allan i Gymru sy'n awyddus i ffilmio yng Nghymru. Er mai'r effaith ar economi Cymru drwy wariant ar griw, cyfleusterau, lleoliadau ac ati yw un o'r prif allbynnau o hyd, mae'r gronfa hefyd yn ceisio sicrhau bod y nifer mwyaf posibl o gyfleoedd i hyfforddi a datblygu sgiliau ar gael ar gynyrchiadau a ariennir. Mae'r gronfa yn blaenoriaethu cynnwys sy'n dangos y gorau o Gymru o ran diwylliant, iaith a daearyddiaeth, rhywbeth a gafodd ei arddangos yn llwyddiannus gan rai cynyrchiadau diweddar a gefnogwyd gan Cymru Greadigol, megis The Guest, Cleddau / The one that got away, Hafiach, a Death Valley. Llwyddodd pob un ohonynt i gynnig portread realistig o Gymru i gynulleidfaoedd rhwydwaith. Mae'r Gronfa hefyd yn rhoi blaenoriaeth i ddatblygu sector sy'n cynnig cyfleoedd cyfartal ac amrywiol ar gyfer swyddi medrus hirdymor ac un sy'n gofalu am lesiant staff presennol.

Asesiad o effaith cyllid cynhyrchu a ddarperir drwy Ffilm Cymru, a dyraniadau ar gyfer y flwyddyn ariannol sydd i ddod.

109.Fel rhan o'r rhaglen dair blynedd gychwynnol, mae 14 o ffilmiau hir wedi derbyn cyllid cynhyrchu gwerth cyfanswm o £3.5m a disgwylir y bydd hyn yn rhoi hwb o fwy na £30m i economi Cymru.

110.Arweiniodd streic actorion SAG-AFTRA yn 2023 at oedi o safbwynt y brif ffotograffiaeth ar gyfer rhai o'r cynyrchiadau a gyllidwyd. Bu'n rhaid dod â rhai cynyrchiadau i ben hefyd, a chafodd y cyllid ei ddyrannu i brosiectau eraill. O ganlyniad i'r oedi a achoswyd gan y streiciau, 2025 oedd y flwyddyn lle roedd y cynyrchiadau cyntaf a gyllidwyd yn gymwys i gystadlu mewn gwyliau a chael eu rhyddhau'n fasnachol wedi hynny. Mae enghreifftiau o gynyrchiadau a gyllidwyd gan Cymru Greadigol yn llwyddo yn 2025 yn cynnwys ffilm hir Brides a gafodd ei dangos gyntaf yng Nghystadleuaeth Ddramatig Sinema'r Byd Sundance cyn cael llwyddiant yng Ngŵyl Ffilmiau Munich a Gŵyl Ffilmiau Caeredin yn nes ymlaen yn y flwyddyn; The Man in My Basement a ddangoswyd gyntaf yng Ngŵyl Ffilmiau Ryngwladol Toronto yn y categori Darganfod a H is for Hawk sef ffilm gyntaf Cymru i gael ei harddangos yng Ngŵyl Ffilmiau fawreddog Telluride yn 2025 (yn 2024 lansiodd yr ŵyl hon llwyddiant Conclave, Emilia Perez ac Anora yn nhymor y gwobrau, ac aeth Anora ymlaen i ennill Oscar yn y categori 'Best Picture'). Yn ogystal, arddangoswyd Madfabulous, stori yn seiliedig ar Ynys Môn am 5ed Ardalydd Bute Henry Paget, fel rhan o arddangosiad Great8 y DU yng Ngŵyl Ffilmiau

Cannes a bwriedir i'r ffilm gael ei dangos gyntaf a'i rhyddhau mewn sinemâu ym mis Ionawr 2026.

111. Yn fasnachol, mae cynyrchiadau Cymru Greadigol a ryddhawyd mewn sinemâu yn 2025 yn cynnwys Mr. Burton, Brides a The Man in My Basement. Mae Mr Burton, a ryddhawyd ym mis Ebrill 2025 ac a gyd-gynhyrchwyd gan y cwmni o Gymru, Severn Screen, a'r cwmni cynhyrchu o LA, Brookstreet Pictures, a oedd yn gyfrifol am ffilm The Brutalist a enillodd wobrau Oscar, ymhlith y 10 ffilm annibynnol uchaf yn y DU ar gyfer 2025 o ran gwerthiannau yn y swyddfa docynnau a chafodd ei rhyddhau yn Awstralia a Seland Newydd ym mis Awst, gan gyrraedd rhif 3 yn siartiau Awstralia a rhif 1 yn Seland Newydd. Bwriedir rhyddhau'r ffilm yn yr UD ym mis Tachwedd er mwyn cydfynd â beth fyddai wedi bod yn ben-blwydd Richard Burton yn 100 oed ac mae trafodaethau yn mynd rhagddynt â swyddfa Llywodraeth Cymru yn yr UD er mwyn rhoi cymaint o sylw â phosibl i'r lansiad hwn. Rhyddhawyd Brides a The Man in My Basement ym mis Medi 2025.

8. Chwaraeon

Dyraniadau a sylwebaeth mewn perthynas â Chwaraeon Cymru.

112.Yn y Gyllideb Ddrafft hon rydym wedi dyrannu £23.239m o gyllid refeniw a £10.5m o gyllid cyfalaf i Chwaraeon Cymru er mwyn parhau i gefnogi rhaglenni allweddol, megis buddsoddiad cyfalaf mewn cyfleusterau a datblygu chwaraeon llawr gwlad ac elît.

Manylion am wariant o adrannau eraill sy'n cyfrannu at chwaraeon a gweithgarwch corfforol.

113.Mae cyllidebau eraill sy'n cyfrannu at chwaraeon a gweithgarwch corfforol yn cynnwys Addysg (rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy), Cymunedau a Chyfiawnder Cymdeithasol (Rhaglen Cyfleusterau Cymunedol), Iechyd (Pwysau Iach: Cymru Iach) a Llywodraeth Leol, drwy ei buddsoddiad mewn gwasanaethau a chyfleusterau hamdden. Nid yw'n bosibl mesur yr union ddyraniadau ar chwaraeon a gweithgarwch corfforol o'r meysydd gwariant hyn gan adrannau eraill.

Pa waith y mae Llywodraeth Cymru yn ei wneud i “sicrhau mai chwaraeon yw offeryn iechyd ataliol mwyaf effeithiol y wlad”.

114.Ymrwymadau ein Rhaglen Lywodraethu yw hyrwyddo mynediad cyfartal i chwaraeon, cefnogi athletwyr ifanc a dawnus a chlybiau llawr gwlad, a buddsoddi yn ein cyfleusterau chwaraeon o safon fyd-eang ac mewn cyfleusterau newydd. Mae hyn yn cydnabod bod chwaraeon yn hollbwysig i'n heconomi, i iechyd ac i'n bywyd cenedlaethol. Mae'r cyllid rydym yn ei ddarparu i Chwaraeon Cymru er mwyn cyflawni'r Weledigaeth ar gyfer Chwaraeon yn ceisio sicrhau bod Cymru yn genedl heini lle gall pawb fwynhau chwaraeon drwy gydol eu hoes ac achub ar y manteision iechyd corfforol a meddyliol.

115.Gyda grant cyfalaf uwch o £10.5m yn 2026-27, bydd Chwaraeon Cymru yn parhau i fuddsoddi mewn cyfleusterau chwaraeon newydd ac wedi'u hadnewyddu sy'n allweddol i gefnogi mwy o bobl i gymryd rhan mewn chwaraeon ac achub ar y manteision cadarnhaol a gynigir i iechyd a llesiant.

Dyraniadau sy'n berthnasol i baratodau ar gyfer digwyddiadau chwaraeon mawr (e.e. Tour de France Grand Depart ac EURO 28)

116. Defnyddir y cyllid i gefnogi paratoadau parodrwydd ar gyfer cynnal y digwyddiadau mawr hyn yn llwyddiannus. Er enghraifft, mae Llywodraeth Cymru, mewn partneriaeth â gwledydd eraill y DU, UK and Ireland Ltd ac UEFA, yn cydweithio i gynnal y twrnamaint EUROs gorau erioed yn 2028. Bydd y digwyddiadau hyn yn ennyn diddordeb a chyffro cefnogwyr ym mhedwar ban byd ac yn ysbrydoli newid cadarnhaol drwy chwaraeon – gan gyflawni manteision ystyrlon i gymunedau lleol ledled pob un o wledydd y DU.

117. Defnyddir cyllid i sicrhau y caiff y digwyddiadau hyn eu cynnal i'r lefelau gweithredol a llywodraethu uchaf – yn unol ag arferion gorau rhyngwladol ar gyfer rheoli digwyddiadau – er budd y cefnogwyr, y timau, y cyhoedd ehangach a'r holl randdeiliaid.

9. Ymrwymadau'r Rhaglen Lywodraethu

Dyraniadau cyllid ar gyfer ymrwymadau a amlinellwyd yn y Rhaglen Lywodraethu o dan y pennawd 'Bwrw ymlaen tuag at filiwn o siaradwyr Cymraeg, a galluogi twristiaeth, chwaraeon a'r celfyddydau i ffynnu'.

Sicrhau y caiff hanes pobl Ddu, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol ei adlewyrchu'n briodol ar draws ein sectorau diwylliannol a threftadaeth gan gynnwys mewn Amgueddfeydd Cenedlaethol

118.Yn unol â blaenoriaethau Cynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol a'r Rhaglen Lywodraethu, rydym wedi cymryd camau sylweddol i sicrhau bod hanes pobl Ddu, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol yn cael ei gynrychioli'n gywir ar draws sectorau diwylliannol a threftadaeth Cymru. Mae cyllid wedi'i dargedu wedi cael ei ddarparu i sefydliadau cenedlaethol, rhanbarthol, lleol a llawr gwlad er mwyn adrodd y straeon hyn mewn ffordd ddilys ac adlewyrchu cyfraniadau. Mae'r buddsoddiadau hyn yn canolbwyntio ar ehangu mynediad a chyfranogiad, wrth feithrin gallu'r sector i adnabod achosion o hiliaeth sefydliadol a systemig, mynd i'r afael â nhw a chael gwared arnynt.

119.Yn 2025-26, gwnaethom ehangu'r cynllun hwn er mwyn cynnwys mathau eraill o amrywiaeth, gan adeiladu ar gynnydd a chryfhau effaith drwy fentrau parhaus wedi'u targedu, camau i ddatblygu galluogrwydd y sector cyfan a buddsoddi mewn prosiectau diwylliannol a arweinir gan gymunedau. Gwnaethom ganolbwyntio'n arbennig ar gefnogi sefydliadau llawr gwlad, y gwyddom eu bod yn aml yn teimlo eu bod yn cael eu heithrio o ffrydiau cyllido ar gyfer diwylliant. Yn y dyfodol, rydym yn ystyried y ffordd orau o brif ffrydio'r gwaith hwn o fewn ein rhaglenni grant ehangach.

Sefydlu Cronfa Ymchwil a Datblygu Diwydiannau Creadigol

120.Mae Cymru Greadigol wedi hwyluso nifer o fentrau cyllido Ymchwil a Datblygu ers ei sefydlu. Cafodd Ymchwil a Datblygu ei gynnwys fel maes allweddol â blaenoriaeth fel rhan o Gronfa Ddatblygu Cymru Greadigol a gafodd ei lansio yn 2021-22. Mae cyllid datblygu gwerth £1.1m wedi'i ddyrannu'n llawn i'w ddosbarthu yn ystod 2021-22 a 2022-23 i 51 o gwmnïau creadigol. Ym mis Gorffennaf 2023, cafodd ail rownd o gronfeydd datblygu ei lansio a 35 o brosiectau gyda chyfanswm o fwy nag £0.980 ar gyfer gwariant yn 2023-24 a 2024-25. Yn 2025-26, lansiwyd trydedd rownd Cronfa Ddatblygu Cymru

Greadigol gyda Gemau, a dyfarnwyd dros £628k i 13 o brosiectau. Caiff cronfa bellach ar gyfer sgrin/animeiddiad ei lansio yn yr hydref gyda chyfanswm cyllideb o £500k. Nod y Cyllid Datblygu Teledu a Digidol yw rhoi cymorth penodol er mwyn helpu i dyfu cwmnïau cynhenid yn y byd teledu a digidol, gan helpu cwmnïau i ddatblygu cynhyrchion ac eiddo deallusol newydd ac ennill busnes newydd.

121.Caiff rhaglen media.cymru, sy'n werth £50m ac a gaiff ei chynnal rhwng 2022 a 2026, ei hariannu drwy £22m o Gronfa flaenllaw 'Strength in Places' Ymchwil ac Arloesi yn y DU, £3m gan Brifddinas-Ranbarth Caerdydd, £500m gan Lywodraeth Cymru, drwy Cymru Greadigol, ac arian cyfatebol gwerth £23m gan y diwydiant a phrifysgolion partner. Mae rhaglen Media Cymru, a gefnogir gan Cymru Greadigol, yn cynnwys pecyn gwaith i ddarparu cronfa Ymchwil a Datblygu Cymru gyfan ar gyfer y Diwydiannau Creadigol. Mae'r dyfarniad cyllid llawn o £500k wedi cael ei hawlio. Mae Cymru Greadigol wrthi'n ystyried cyfleoedd i gefnogi rhaglenni Ymchwil a Datblygu ar gyfer 2026-27.

Sefydlu Gwasanaeth Cerddoriaeth Cenedlaethol

122.Sefydlwyd y Gwasanaeth Cerddoriaeth Cenedlaethol yn 2022, yn unol ag ymrwymiad y Rhaglen Lywodraethu i gefnogi plant a phobl ifanc i elwa ar gyfleoedd i chwarae offeryn cerdd, canu a chymryd rhan mewn gweithgareddau creu cerddoriaeth. Caiff cam newydd rhaglen y Gwasanaeth Cerddoriaeth Cenedlaethol (2025-2028) ei gefnogi o dan Raglen Cymorth Grant y Cwricwlwm i Gymru, gyda chyllid o £12 miliwn dros y cyfnod hwn o dair blynedd.

Buddsoddi yn Theatr Clwyd

123.Caiff y buddsoddiad cyfalaf a'r gwaith yn Theatr Clwyd eu cwblhau yn fuan ac ni fyddant yn parhau i flwyddyn ariannol 2026-27 ac felly nid ydynt yn ymddangos yn y Gyllideb Ddrafft ar gyfer y cyfnod hwnnw.

124.Bydd Llywodraeth Cymru wedi cyfrannu £24.5m tuag at gyfanswm cost y prosiect ailddatblygu sydd dros £47m, yn ogystal â chyfraniad cynharach o £3m ar y cam dichonoldeb prosiect.

Sefydlu Amgueddfa Bêl-droed

125.Bydd y cyfraniad cyfalaf tuag at y gwaith adeiladu yn Amgueddfa Bêl-droed Cymru yn Amgueddfa Wrecsam yn dod i ben ar ddiwedd 2025-2026. Nid oes

unrhyw fuddsoddiad cyfalaf pellach wedi'i gynllunio drwy 2026-27 ar hyn o bryd.

126. Mae Llywodraeth Cymru wedi cyfrannu £5.5m tuag at y gost adeiladu o £11.8m ar gyfer dwy elfen yr amgueddfa, h.y. creu Amgueddfa Bêl-droed ac ailddatblygu Amgueddfa Wrecsam.

Sefydlu Oriel Celf Gyfoes Genedlaethol

127. Ceir gwybodaeth mewn perthynas â'r Oriel Celf Gyfoes Genedlaethol uchod.

Ystyried y syniad o greu Awdurdod Darlledu a Chyfathrebu Cysgodol i Gymru a darparu buddsoddiad ychwanegol i ddatblygu mentrau i wella'r cyfryngau a newyddiaduraeth yng Nghymru

128. Cafodd yr ymrwymiad i ystyried creu Awdurdod Darlledu a Chyfathrebu cysgodol i Gymru ei gyflawni ym mis Mawrth 2024, pan ymatebodd Llywodraeth Cymru i adroddiad y Panel Arbenigol ar yr Awdurdod Darlledu a Chyfathrebu Cysgodol i Gymru.

129. Yn 2025-26, mae £200,000 wedi cael ei neilltuo i gynnal Cronfa Newyddiaduraeth er Budd y Cyhoedd, a gafodd ei lansio ym mis Gorffennaf 2025. Diweddarodd Gweithgor Newyddiaduraeth er Budd y Cyhoedd Cymru ei gylch gorchwyl yn 2025 ac mae'n parhau i gyfarfod a chwarae rôl bwysig wrth helpu i nodi opsiynau er mwyn cefnogi camau i wella'r cyfryngau a newyddiaduraeth yng Nghymru.

Mynd ar drywydd yr achos dros ddatganoli pwerau darlledu a chyfathrebu

130. Mae gwaith yn mynd rhagddo gyda'r nod o gefnogi prosiect ymchwil i archwilio, yn fanylach, y pum llwybr datganoli a nodwyd yn adroddiad y panel arbenigol.

131. Yn 2025-26, mae Cymru Greadigol wedi parhau i weithio gyda rhanddeiliaid darlledu gan gynnwys Adran Llywodraeth y DU dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon, Ofcom, darlledwyr gwasanaethau cyhoeddus, Teledwyr Annibynnol Cymru (TAC) a Pact i sicrhau bod anghenion Cymru yn cael eu hystyried wrth ddatblygu rheoliadau, polisïau ac ymyriadau perthnasol. Mae hyn wedi cynnwys trafodaethau ar adolygiad PSM Ofcom, prosiect 'Future of TV Distribution' a'r Adolygiad o Siarter y BBC.

132.Yn ogystal, mae'r gweithgareddau a gynhelir gan Gyngor Llyfrau Cymru yn cyflawni yn erbyn nifer o flaenoriaethau'r Rhaglen Lywodraethu ac yn dangos cysylltiadau â phob un o'i deg amcan llesiant. Mae'n cefnogi gweithgarwch ar ben ei gylch gwaith diwydiannau creadigol sy'n gysylltiedig ag uchelgeisiau Llywodraeth Cymru ar gyfer y Gymraeg, hunaniaeth genedlaethol, addysg, iechyd a llesiant a hyrwyddo Cymru i'r byd.

CYLLIDEB ADNODDAU			£'000						
Cam Gweithredu	Rhif y Llinell Wariant yn y Gyllideb	Disgrifiad o'r Llinell Wariant yn y Gyllideb	Alldro Terfynol 2024-25	Rhagolwg o'r Alldro 2025-26 Medi 2025 (Cyfnod 6)	Cynlluniau yn unol â Chyllideb Derfynol 2025-26 Chwefror 2025	Addasiadau i'r Llinell Sylfaen ar gyfer 2026-27	Llinell Sylfaen Ddiwygiedig 2026-27	Newidiadau	Cyllideb Ddrafft 2026-27 Hydref 2025
	3762	Cymru Greadigol	7,632	8,376	7,008	1	7,009	1,400	8,409
	3762	Cymru Greadigol - Heb fod yn arian parod	50	10	10		10	0	10
Cyfanswm Hyrwyddo a Diogelu Lle Cymru yn y Byd			7,681	8,386	7,018	1	7,019	1,400	8,419
Cymorth i Ddiwylliant a'r Celfyddydau	5800	Cyngor Celfyddydau Cymru	32,235	33,467	33,314	153	33,467	55	33,522
	5800	Cyngor Celfyddydau Cymru - Heb fod yn arian parod	131	119	119		119	0	119
	5540	Amgueddfa Cymru	23,668	27,978	27,222	756	27,978	526	28,504
	5540	Amgueddfa Cymru - Heb fod yn arian parod	3,515	3,300	3,300		3,300	0	3,300
	5660	Llyfrgell Genedlaethol Cymru	11,879	12,102	11,862	240	12,102	262	12,364
	5660	Llyfrgell Genedlaethol Cymru - Heb fod yn arian parod	2,446	2,368	2,368		2,368	0	2,368
	6170	Cymorth ar gyfer Diwylliant Lleol a Chwaraeon	6,243	9,676	8,135	1,777	9,912	24	9,936
Cyfanswm Cymorth i Ddiwylliant a'r Celfyddydau			80,117	89,010	86,320	2,926	89,246	867	90,113
Cymorth i'r Amgylchedd Hanesyddol	2700	Cadw	17,339	17,672	9,501	7,633	17,134	348	17,482
	2700	Cadw - Heb fod yn arian parod	1,704	5,532	5,480		5,480	0	5,480
	2710	Gardd Fotaneg Genedlaethol Cymru	569	587	587		587	0	587
	6200	Comisiwn Brenhinol Henebion Cymru	1,732	1,815	1,773	42	1,815	43	1,858
	6200	Comisiwn Brenhinol Henebion Cymru - Heb fod yn arian parod	158	134	134		134	0	134
Cyfanswm Cymorth i'r Amgylchedd Hanesyddol			21,503	25,740	17,475	7,675	25,150	391	25,541
Chwaraeon a Gweithgarwch Corfforol	5900	Chwaraeon Cymru	22,889	23,188	23,065	123	23,188	51	23,239
	5900	Chwaraeon Cymru - Heb fod yn arian parod	611	779	779		779	0	779
Chwaraeon a Gweithgarwch Corfforol			23,500	23,967	23,844	123	23,967	51	24,018
CYFANSWM Y GYLLIDEB ADNODDAU			132,801	147,103	134,657	10,725	145,382	2,709	148,091

CYLLIDEB GYFALAF			£'000						
Cam Gweithredu	Rhif y Llinell Wariant yn y Gyllideb	Disgrifiad o'r Llinell Wariant yn y Gyllideb	Aldro Terfynol 2024-25	Rhagolwg o'r Aldro 2025-26	Cynlluniau yn unol â Chyllideb Derfynol 2025-26 Chwefror 2025	Addasiadau i'r Llinell Sylfaen ar gyfer 2026-27	Llinell Sylfaen Ddiwygiedig 2026-27	Newidiadau	Cyllideb Ddrafft 2026-27 Hydref 2025
	3762	Cymru Greadigol	8,149	7,000	7,000		7,000	500	7,500
	Cyfanswm Hyrwyddo a Diogelu Lle Cymru yn y Byd		8,149	7,000	7,000	0	7,000	500	7,500
Cymorth i Ddiwylliant a'r Celfyddydau	5800	Cyngor Celfyddydau Cymru	-1,115	400	400		400	500	900
	5540	Amgueddfa Cymru	-22	5,000	5,000		5,000	500	5,500
	5660	Llyfrgell Genedlaethol Cymru	3,329	2,000	2,000		2,000	250	2,250
	6170	Cymorth ar gyfer Diwylliant Lleol a Chwaraeon	23,621	32,800	32,800		32,800	0	32,800
	Cyfanswm Cymorth i Ddiwylliant a'r Celfyddydau		25,814	40,200	40,200	0	40,200	1,250	41,450
Cymorth i'r Amgylchedd Hanesyddol	2700	Cadw	5,161	6,250	16,321	-7,352	8,969	227	9,196
	2710	Gardd Fotaneg Genedlaethol Cymru	292	200	200		200	0	200
	6200	Comisiwn Brenhinol Henebion Cymru	46	50	50		50	0	50
	Cyfanswm Cymorth i'r Amgylchedd Hanesyddol		5,500	6,500	16,571	-7,352	9,219	227	9,446
Chwaraeon a Gweithgarwch Corfforol	5900	Chwaraeon Cymru	10,306	10,016	10,016		10,016	500	10,516
	6013	Cynllun Benthyciadau Cyfalaf Chwaraeon	-974	-500	-500	500	0	-1,000	-1,000
	Chwaraeon a Gweithgarwch Corfforol		9,332	9,516	9,516	500	10,016	-500	9,516
CYFANSWM Y GYLLIDEB GYFALAF			48,795	63,216	73,287	-6,852	66,435	1,477	67,912

CYLLIDEB ADNODDAU - Gwariant a Reolir yn Flynyddol (AME)			£'000				
Cam Gweithredu	Rhif y Llinell Wariant yn y Gyllideb	Disgrifiad o'r Llinell Wariant yn y Gyllideb	Alldro Terfynol 2024-25	Rhagolwg o'r Alldro 2025-26	Cynlluniau yn unol â Chyllideb Derfynol 2025-26 Chwefror 2025	Newidiadau 2026-27	Cyllideb Ddrafft 2016-27 Hydref 2025
Pensiynau Amgueddfeydd a Llyfrgelloedd	5641	Darpariaeth Pensiynau Amgueddfa Cymru - AME	-4,511	15,000	15,000	0	15,000
	5781	Darpariaeth Pensiynau Llyfrgell Genedlaethol Cymru - AME	-583	9,000	9,000	0	9,000
	Cyfanswm Pensiynau'r Amgueddfeydd a Llyfrgelloedd		-5,094	24,000	24,000	0	24,000
Cymorth i Ddiwylliant a'r Celfyddydau	5801	Darpariaeth Cyngor Celfyddydau Cymru - AME	0	3,000	3,000	0	3,000
	Cyfanswm Cymorth i Ddiwylliant a'r Celfyddydau		0	3,000	3,000	0	3,000
Cymorth i'r Amgylchedd Hanesyddol	2702	Darpariaethau Cadw - AME	0	1,000	1,000	0	1,000
	Cyfanswm Cymorth i'r Amgylchedd Hanesyddol		0	1,000	1,000	0	1,000
Chwaraeon a Gweithgarwch Corfforol	5901	Darpariaeth Pensiynau Chwaraeon Cymru - AME	261	5,000	5,000	0	5,000
	Cyfanswm Chwaraeon a Gweithgarwch Corfforol		261	5,000	5,000	0	5,000
CYFANSWM Y GYLLIDEB ADNODDAU AME			-4,833	33,000	33,000	0	33,000

Atodiad B - BUDDSODDIAD YNG NGHRONFA SGRIN CYMRU (fel yr oedd ar 29 Medi 2025)

Blwyddyn Ariannol y Cynnig	Enw'r Cwmni Cynhyrchu (SPV)	Teitl y Cynhyrchiad (Cronfa Sgrin Cymru)	Gwerth y Cynnig £m	Gwariant a Ragwelir £m
2012/13	Tonto Films and Television Ltd	Da Vinci's Demons Cyfres 1	0.495	3.823
2012/13	Urban Myth Films	Atlantis Cyfres 1	0.25	4.026
2012/13	Pesky Productions Ltd (Boj & Buddies)	Boj & Buddies	0.2	1.003
2012/13	Fiction Factory (Hinterland Films Ltd)	Hinterland Cyfres 1	0.215	3.691
2012/13	Tonto Films and Television Ltd (DVDS2)	Da Vinci's Demons Cyfres 2	*0.99	15
2013/14	Avanti Media Group	Wonder World	0.127	0.763
2013/14	Urban Myth Films	Atlantis Cyfres 2	0.25	4.026
2013/14	Lime Pictures Limited	Rocket's Island	*0.143	0.966
2013/14	Mirror Productions	Petroleum Spirit	0.051	0.358
2013/14	Modern Television	A Poet In New York	0.053	0.855
2013/14	Adastra Creative and Shrinking Cap Productions Ltd	Grandpa in my pocket	0.129	1.612
2013/14	Three Stones Media (The Rastamouse company)	Rastamouse Cyfres 4	0.145	0.885
2013/14	Pure Grass Films Ltd (Drake Equation Ltd)	The Drake Equation	*0.74	5.208
2014/15	Lime Pictures Limited	Rocket's Island Cyfres 4	0.07	0.7
2013/14	Lupus Films	Toot the Tiny Tugboat / Ethel & Ernest	0.55	3.034
2013/14	Green Bay Media Ltd	Castle Builders	0.045	0.32
2013/14	YJB Films (From a Jack to a King Ltd)	From a Jack to a King	0.1	1.229
2013/14	Hartwood Television Ltd	Lady Chatterleys Lover	0.125	0.813
2014/15	Gritty Realism Productions Ltd	Heart of Darkness	0.15	1.794
2014/15	TCFTV UK Productions	The Bastard Executioner	2.5	10
2014/15	Cwmni Da Cyf	Country Fair	0.125	1.019
2014/15	Animortal Studio (Trampires Ltd)	Trampires	0.674	6.738
2014/15	Tiger Aspect Productions (Tiger Aspect (D&F) Ltd)	Decline and Fall	0.1	1.8

2014/15	RF Movie Productions Ltd	Robin Friday - The Movie	*0.2	1.95
2014/15	Touchpaper Television Ltd	Coming up	0.08	0.809
2014/15	Fiction Factory Films Ltd (Hinterland Films 2 Ltd)	Hinterland 2	0.304	5.3
2014/15	Fiction Factory Films Ltd (Hinterland Films 3 Ltd)	Hinterland 3	0.25	4.21
2015/16	Bad Wolf Ltd	Bad Wolf Productions	9	133
2015/16	Hartwood Films (Sherlock TV Ltd)	Sherlock Cyfres 4	0.24	2.409
2015/16	Heel Stone Pictures Ltd	Crossing the Border	0.202	2.519
2015/16	Ninth Floor UK Productions Limited	Will Cyfres 1	1.5	18.761
2015/16	Lookout Point Ltd (Pinewood Films 14)	The Collection	0.6	5.5
2015/16	Red & Black Films (Don't Knock Twice Ltd)	Don't Knock Twice	0.075	0.63
2015/16	Vertigo Television Ltd	Britannia VFX	1.1	11.149
2016/17	Beakus Ltd	Toggle Top	0.076	0.944
2016/17	Cloth Cat Animation Ltd (Clothcat LBB Ltd)	Luo Bao Bai	0.225	3.183
2016/17	Riverstone Pictures (Showdogs Ltd)	Showdogs	0.362	4.737
2016/17	Vox Pictures (Keeping Faith Ltd)	Keeping Faith	0.328	4.25
2016/17	Green Bay Media	Mountains and Life	0.03	0.54
2016/17	New Pictures (Requiem Productions Ltd)	Requiem	0.4	5.016
2016/17	Severn Screen Ltd (Apostle Films Ltd)	Apostle	0.385	5.767
2017/18	World Productions (BTK 2016 Ltd)	Born to Kill	0.2	2.5
2017/18	The Forge Entertainment Ltd	Kiri	0.2	2.382
2017/18	Coracle Pictures Limited (Denmark)	Denmark	0.085	1.383
2017/18	Rondo Media Cyf	The Wall	0.045	0.363
2017/18	Touchpaper Television Ltd	4Stories	*0.04	0.631
2017/18	Illuminated Productions Ltd	The Rubbish World of Dave Spud	0.09	0.906
2018/19	Eleven Film Ltd	Schooled	0.485	3.879
2018/19	Boom Cymru	15 days	0.089	1.074
2018/19	Dream Horse Films Limited, Popara Films Ltd and Popara Films (DH) Limited	Dream Horse	0.35	4.384
2018/19	JJ Productions Ltd (Short Form Film)	Jamie Johnson Cyfres 4	0.156	1.927

2018/19	Mad as Birds Ltd a Reliance Entertainment Productions Six Ltd	Six Minutes To Midnight	0.4	3.879
2018/19	Keeping Faith (Cyfres 2) Productions Ltd (Vox Pictures)	Keeping Faith Cyfres 2	0.3	4.654
2018/19	Hat Trick Productions	Warren	0.109	1.304
2018/19	Monterey Productions Ltd (HBO)	Brooklyn	0.22	2.412
2018/19	GOL Production Ltd (Pulse Films)	Gangs of London	0.35	4.209
2018/19	Iele Productions	Merched Parchus	0.041	0.444
2018/19	Blacklight TV	4Stories cyfres 2	0.102	1.574
2019/20	All That Limit	Brave New World	2	20
2019/20	Joio	Bang Cyfres 2	0.19	2.3
2019/20	JJ Productions Ltd (Short Form Film)	Jamie Johnson Cyfres 5	0.06	1.827
2019/20	Vox Pictures (Keeping Faith Cyfres 3)	Keeping Faith Cyfres 3	0.24	3.965
2019/20	WP Productions Ltd (World Productions)	The Pembrokeshire Murder	0.2	2.135
2020/21	Hartswood TV Ltd	Roald & Beatrix: The Case Of The Curious Mouse	0.225	2.247
2020/21	Illuminated Productions Ltd	The Rubbish World of Dave Spud Cyfres 2	0.14	1.407
2020/21	Joio Cyf (Joio (Bang 2) Ltd)	Bang Cyfres 2	0.19	2.302
2020/21	Lupus Films (Kensukes Kingdom Ltd)	Kensukes Kingdom	0.1	0.841
2020/21	Little Door Productions Ltd (Little Door (The Pact) Ltd)	The Pact	0.595	5.953
2020/21	One Tribe TV Limited	Wonders of the Celtic Deep	0.077	0.618
2020/21	Eleven Films (Starco TV 3 Ltd)	Sex Education Cyfres 3	0.432	5.186
2020/21	WOTW2 Ltd- Urban Myth films	War of the Worlds Cyfres 2	0.75	7.344
2020/21	Barking Lion Productions	The Trapper Keeper	4	40.159
2020/21	Bad Wolf (HDM3) Ltd	His Dark Materials Cyfres 3	2	21.075
2020/21	Havoc Film Ltd	Havoc	2.15	25.004
2020/21	Short Form Film (JJ Productions) Ltd.	Jamie Johnson Cyfres 6	0.335	4.651
2021/22	REP Productions SF Limited	The Almond and the Seahorse	0.1	0.935
2021/22	Cwmni Da Cyf	Rain Stories	0.042	0.337
2021/22	The Light Ltd/Y Golau Cyf	The Light/ Y Golau	0.528	5.289
2022/23	Eleven Film	Sex Education Cyfres 4	0.45	6.169

2022/23	Hartswood	Wolf	0.5	6.004
2022/23	Little Door	The Pact Cyfres 2	0.33	5.502
2022/23	Yeti	The Truth About My Murder	0.25	0.342
2022/23	Wildflame	American Doomsday / Super Volcano	0.07	0.416
2022/23	CBS UK Productions/Kapital Ent.	Black Cake	0.75	10
2022/23	Blacklight TV	4Stories: On the Edge Cyfres 4	0.07	0.882
2022/23	Afanti Media	Un Nos Ola Leuad/One Moonlit Night	0.12	0.959
2022/23	Severn Screen	Steel Town Murders (aka Kappen)	0.4	5.2
2023/24	Ceidiog	Newffion	0.4	0.24
2023/24	Fiction Factory	Pren ar a Bryn / Tree on a Hill	0.5	6.262
2023/24	Little Door / Red Seam	The Way	0.51	5.282
2023/24	Duck Soup Films	Lost Boys and Fairies	0.5	5.148
2023/24	Boom Cymru	Creisis	0.169	2.038
2023/24	World Productions	Until I Kill You aka Delia	0.2	2.615
2023/24	Illuminated Productions Ltd	The Rubbish World of Dave Spud Cyfres 3	0.12	1.148
2023/24	Boom Cymru	Men Up	0.15	1.95
2023/24	Bad Wolf Productions	Cyllid Llechen Bad Wolf	4	60
2023/24	Bumpy Box (*ad-daliad)	Mini Buds	0.13	0.47
2023/24	HBO	House of the Dragon Cyfres 2	0.58	5.801
2023/24	Buffalo Pictures	Out There	0.31	6.446
2023/24	Little Bird	Ty Gwydr / The Greenhouse	0.06	0.359
2023/24	Blacklight TV	Cleddau / The One That Got Away	0.27	2.715
2023/24	Wales Interactive	Maid of Sker 2	0.15	1.166
2023/24	BBC Studios	Death Valley	0.4	4.818
2024/25	Afanti	World's Biggest Cruise	0.014	0.1
2024/25	Vox Pictures	Hafiach	0.09	1.272
2024/25	Whisper Cymru	Whisper Slate	0.781	6.248
2024/25	Quay Street Productions	The Guest (a alwyd hefyd yn Let Me In)	0.415	4.981
2024/25	Playground Entertainment	The Undeclared War Cyfres 2	0.5	7.411

2024/25	Yeti	All the Burtons	0.035	0.267
2024/25	Telesgop	The Peace Particle	0.03	0.18
2024/25	Motive	Young Sherlock	2.5	30
2024/25	Little Door	Under Salt Marsh	0.5	13
2024/25	Triongl	Y Golau: Dŵr (Still Waters)	0.405	5.671
2024/25	Whisper North	Pictionary	0.05	0.403
2024/25	Binocular	Prisoner	0.5	10
Cynigion newydd rhwng 27 Tachwedd 2024 a 29 Medi 2025				
2024/25	Somersault	Gareth Malone: Handel's Messiah	0.08	0.45
2024/25	HBO	House of the Dragon Cyfres 3	0.68	6.75
2024/25	Little Bird	Boom Town: How Merthyr Made the World	0.03	0.21
2024/25	Rondo	Y Wal / The Wall Cyfres 2	0.08	0.55
2024/25	Beastly Media	Golden Cobra Cyfres 2	0.04	0.44
2025/26	Mammoth Pictures	The Rapture	0.47	7.50
2025/26	Etta Pictures	Believe Me	0.40	4.86
2025/26	Potato	Celebrity Puzzling	0.03	0.27
2025/26	Clerkenwell	Deadpoint	0.45	6.80
2025/26	Pixie Films	The Langham	0.03	0.24
2025/26	Carlam	Athrawon	0.09	0.68
2025/26	Ty'r Ddraig	Wild Reckoning with Bear Grylls	0.14	0.87
2025/26	BBC Studios	Death Valley Cyfres 2	0.30	4.80
Cyfanswm rhwng 27 Tachwedd 2024 a 29 Medi 2025			£2.81	£34.43
Cyfanswm yr Holl Gynyrchiadau			£61.22m	£727.71m

*cynigion wedi'u tynnu'n ôl

Atodiad C – BUDDSODDIAD YN BAD WOLF STUDIOS (29 Medi 2025)

Buddsoddiad	Gwerth y Buddsoddiad (£)	Tynnwyd i lawr hyd yn hyn (£)	I'w dynnu i lawr yn y blynyddoedd i ddod (£)	Llog a gronnwyd @ 7.52% hyd yn hyn (£)	Llog a dalwyd @ 7.52% hyd yn hyn (£)	Arian cyfatebol Bad Wolf (£)	Gwariant Disgwyliedig yng Nghymru (£)	Gwariant a Gyflawnwyd yng Nghymru (£)
Blaenswm Ad-daladwy	4,500,000	4,500,000	-	1,063,937	1,063,937	-	54,000,000	54,000,000
Grant Pellach	4,500,000	4,500,000	-	Dd/G	Dd/G	-	79,000,000	79,496,087
Prynu Adeiladau 1 a 2, Parc Trident	6,000,000	6,000,000	-	Dd/G	Dd/G	-	Dd/G	Dd/G
Ffioedd caffael	30,000	30,000	-	Dd/G	Dd/G	-	Dd/G	Dd/G
Gwaith ffio stiwdios	2,650,000	2,650,000	-	Dd/G	Dd/G	2,800,000	Dd/G	Dd/G
Gwaith ffio Pinewood Studio Wales	667,588	667,588	-	Dd/G	Dd/G	692,412	Dd/G	Dd/G
SAWS	80,000	40,000	-	Dd/G	Dd/G	-	Dd/G	Dd/G
Blaendal	Dd/G	Dd/G	Dd/G	Dd/G	Dd/G	250,000	Dd/G	Dd/G
Rhwydwaith Drama Ieuencid	20,000	20,000	-	-	Dd/G	-	Dd/G	Dd/G
His Dark Materials Cyfres 3	2,000,000	2,000,000		-	-	-		
Cyfanswm	20,447,588	20,407,588	0	1,063,937	1,063,937	3,742,412	154,074,843	133,496,087

Brian Davies OBE, Prif Weithredwr
Y Farwnes Tanni Grey-Thompson, DBE, DL, Cadeirydd
Chwaraeon Cymru

10 Tachwedd 2025

Craffu blynyddol ar waith Chwaraeon Cymru

Annwyl Brian a Tanni

Rydym yn ddiolchgar i Chwaraeon Cymru am ddod i gyfarfod y Pwyllgor ar 25 Medi 2025 ar gyfer y gwaith craffu blynyddol. Hoffem ddiolch ichi am roi ôch amser, ac am y dystiolaeth a rannwyd gennych gyda'r Pwyllgor. Fel y gwnaethom sôn ystod y sesiwn, mae un neu ddau fater pellach yr oeddem am eu codi gyda chi, na chawsom amser i'w wneud yn ystod y sesiwn. Rydym yn mynd i'r afael â'r materion hynny isod.

Chwaraeon fel arf ataliol

Roedd yn destun syndod a siom inni glywed nad oedd Llywodraeth Cymru wedi trafod y cyfraniad y gall Chwaraeon Cymru ei wneud at statws newydd Cymru fel Cenedl Marmot gyda chi. Mae'r cysylltiad rhwng chwaraeon ac egwyddor Marmot o atal afiechyd yn glir. Gwyddom ei bod hi'n llawer rhatach buddsoddi mewn atal nag ydyw i ddelio â chanlyniadau afiechyd.

Rydym o'r farn y dylai Llywodraeth Cymru weithio gyda Chwaraeon Cymru i gynyddu rôl chwaraeon wrth atal afiechyd, er mwyn cyflawni'r ymrwymiad y mae Llywodraeth Cymru wedi'i wneud drwy ddatgan ei hun yn Genedl Marmot.

Byddwn yn parhau i fynd ar drywydd hyn gyda Llywodraeth Cymru, ac rwyf wedi copio'r llythyr hwn at y Gweinidog dros Ddiwylliant, Sgiliau a Phartneriaeth Gymdeithasol.

Gwerthusiad o ddull buddsoddi newydd Chwaraeon Cymru

Nodwn y canlynol yn eich Adroddiad Blynyddol ar gyfer 2023-24:

"... aethom ati i ddechrau cynnal gwerthusiad llawn o'n dull buddsoddi sy'n cael ei sbarduno gan ddata a roddwyd ar waith o 2020 ymlaen."

Yn y Pwyllgor, fe ddisgrifioch chi'r adolygiad o'ch model buddsoddi fel darn o waith sy'n parhau i fynd rhagddo. Fe egluroch chi, hefyd, fod y newid yn y model buddsoddi wedi bod yn drawsnewidiad go iawn, gydag effeithiau gwahanol i'w gweld ar gyllid cyrff llywodraethu cenedlaethol.

Credwn, o ystyried yr effaith hon, y byddai'r sector yn elwa o'r tryloywder a ddarperir gan adolygiad cyhoeddedig o fodel buddsoddi Chwaraeon Cymru.

Bydd y Pwyllgor yn parhau i fynd ar drywydd hyn gyda Llywodraeth Cymru.

Cyfngiadau cyllidebol

Nodwyd eich sylwadau ar y lefel isel o gyllid i Chwaraeon Cymru o'i gymharu â chynghorau chwaraeon eraill:

"The top-line figure to put us in a comparable state to the other home country sports councils would be about £20 million a year. To put us in line with the average for European countries, it would be £200 million."

Dangosodd dadansoddiad blaenorol gan Ymchwil y Senedd (a ddefnyddiwyd gennym yn ein ymholiad i effaith gostyngiadau cyllid ar ddiwylliant a chwaraeon) fod cyllid cyhoeddus ar gyfer chwaraeon yng Nghymru ymhlith y lefelau isaf yn Ewrop. Fe wnaethom alw ar Lywodraeth Cymru i gynyddu'r cyllid ar gyfer diwylliant a chwaraeon hyd nes ei fod yn gymaradwy (o ran gwariant y pen) â chyllid gwledydd tebyg.

Fe fyddwn ni'n codi'r mater hwn fel rhan o'n craffu ar gyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru yn yr wythnosau nesaf.

Diolch unwaith eto am ymddangos gerbron Pwyllgor ac am eich sylwadau gwerthfawr.

Fel y nodwyd eisoes, rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at y Gweinidog dros Ddiwylliant, Sgiliau a Phartneriaeth Gymdeithasol.

Yn gywir,

Delyth Jewell AS
Cadeirydd y Pwyllgor

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

Huw Irranca-Davies AS/MS
Y Dirprwy Brif Weinidog ac Ysgrifennydd y Cabinet dros
Newid Hinsawdd a Materion Gwledig
Deputy First Minister and Cabinet Secretary for Climate
Change and Rural Affairs

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: HID-PO-575-25

Mike Hedges AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru

11 Tachwedd 2025

Annwyl Mike

Ysgrifennaf i'ch hysbysu bod yr Ysgrifenyddiaeth Cysylltiadau Rhynglywodraethol Annibynnol bellach wedi cyhoeddi ei hadroddiadau blynyddol sy'n cwmpasu'r cyfnodau 2022–2023 a 2023–2024. Mae'r adroddiadau hyn wedi'u paratoi gan ddefnyddio gwybodaeth a gyhoeddwyd yn flaenorol mewn dogfennau ategol, sef hysbysiadau ac adroddiadau tryloywder chwarterol sydd wedi'u cyhoeddi ar [dudalennau gwe.gov.uk](https://dudalennau.gwe.gov.uk). Gan fod y rhain yn adroddiadau annibynnol, rydym wedi'u hadolygu ar sail cywirdeb ffeithiol yn unig. Gellir gweld yr adroddiadau hyn [yma](#).

Fel yr hysbyswyd yn flaenorol, mae Llywodraeth Cymru eisoes wedi cyhoeddi ei hadroddiadau trosolwg ar gysylltiadau rhynglywodraethol ei hun, sy'n cwmpasu'r un cyfnodau, yn unol â'r [Cytundeb Cysylltiadau Rhyngsefydliadol](#) a osodwyd gerbron y Senedd ar 18 Tachwedd 2021. Gellir gweld yr adroddiadau hyn [yma](#).

Rwyf wedi anfon copi o'r llythyr hwn at Gadeiryddion Pwyllgorau'r Senedd a ganlyn: Plant, Pobl Ifanc ac Addysg; Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith; Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol; Economi, Masnach a Materion Gwledig; Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol; Cyllid; Iechyd a Gofal Cymdeithasol; a Llywodraeth Leol a Thai.

Yn gywir

Huw Irranca-Davies AS/MS

Y Dirprwy Brif Weinidog ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Newid Hinsawdd
a Materion Gwledig
Deputy First Minister and Cabinet Secretary for Climate Change and Rural Affairs

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Huw.Irranca-Davies@llyw.cymru
Correspondence.Huw.Irranca-Davies@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn y Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn y Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Tudalen y pecyn 75

11 Tachwedd 2025

Delyth Jewell AS
Cadeirydd y Pwyllgor
Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon, a Chysylltiadau Rhyngwladol
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1SN

Annwyl Delyth

Diolch am eich llythyr ynglyn a'n ymddangosiad diweddar gerbron y Pwyllgor Diwylliant. Yr ydych yn holi am fanylion ychwanegol parthed ein Ymyriaethau Strategol ac felly dyma grynoded o lle i ni arni ar hyn o bryd.

Ymyriadau strategol Medi 2025

Yn 2023 fe wnaeth Cyngor Celfyddydau Cymru gynnal Adolygiad Buddsoddi. Yn dilyn hynny lansiwyd cyfres o ymyriadau strategol i ddatblygu ffocws, arloesi a newid strwythurau lle'n briodol yn maes Dawns, Theatr a Cerddoriaeth draddodiadol.

Dyma sefyllfa'r ar hyn o bryd -

Cerddoriaeth draddodiadol

- Ariannu swydd Rheolwr Datblygu Cerddoriaeth Draddodiadol, yn Nhŷ Cerdd Tŷ Cerdd yn cynnal Wilia - cyfarfodydd â'r sector i lywio'r gwaith o greu cronfa gwerth £200,000 i gefnogi cerddoriaeth draddodiadol gyda'r ffocws ar gyfleoedd cymunedol/ar lawr gwlad.

- Cefnogi'n ariannol Tŷ Cerdd i ymestyn ei rhaglen datblygu artistiaid, CoDI, i grewyr cerddoriaeth/cerdd draddodiadol (£15,000).

- Rydym wedi cynyddu ein harian i raglen grantiau bach Tŷ Cerdd i ariannu prosiectau cerdd draddodiadol amrywiol (£20,000.)

- Rydym yn parhau i ariannu prosiectau a mentrau allweddol drwy'r Loteri gan gynnwys Gwerin Gwallgo (Trac) ac Wyth (Menter Maldwyn, dawns draddodiadol).

Plas Bute, Caerdydd CF10 5AL
Ffôn: 03301 242733
Ffacs: 029 2044 1400
SMS: 07797 800504
Gwefan: www.celf.cymru

Bute Place, Cardiff CF10 5AL
Tel: 03301 242733
Fax: 029 2044 1400
SMS: 07797 800504
Website: www.arts.wales

Swyddfeydd Lleol/Local Offices:

Caerdydd/Cardiff, Bae Colwyn/Colwyn Bay, Caerfyrddin/Carmarthen
Rhif Elusen Gofrestredig/Registered Charity Number: 1034245

Rydym yn croesawu gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg i fuddhugolion a chebu drwy gyfrwng y Gymraeg yn arwain at oedi.
We welcome correspondences in Welsh and English, corresponding in Welsh will not lead to a delay.

- Mae cronfa gymunedol loteri newydd y Cyngor yn ymateb i'r galw am grantiau un tro bach i grwpiau cymunedol/gwirfoddol sy'n fodd i ddarparu cerdd draddodiadol.

- Datblygu cynnig gyda Chelfyddydau Ieuencid Cymru am breswylfa ym maes cerdd draddodiadol gan gydweithio â'r gwasanaethau cerddorol.

Y theatr

- Wrthi'n penodi swyddi newydd ym maes y theatr: Pennaeth; Rheolwr Perthynas; Ysgogydd Cronfa newydd i gynyrchiadau mawr i gefnogi uchelgais. Modd ymgeisio am hyd at £300,000 (arian y Loteri) Cyfanswm cronfa £600,000.

- Cronfa datblygu proffesiynol newydd i unigolion (yn y flwyddyn newydd, arian y Loteri).

- Cydweithio â phartneriaid gan gynnwys Creu Cymru ac AM i wella mynediad at ymchwil a datblygu.

- Parhau i werthuso Cymru yng Nghaeredin gan ystyried cyfleoedd rhyngwladol eraill yn 2026 (ond gan barhau â Chaeredin fel isafswm).

- Parhau i gefnogi a datblygu Craidd yn ei ail flwyddyn. Mae'n rhaglen gydweithio rhwng Theatr Clwyd, Theatr y Sherman, Pontio ym Mangor, Theatr y Torch yn Aberdaugleddau a Choleg Cerdd a Drama Cymru. Y bwriad yw ysgogi newid cynaliadwy ym mhrif ffrwd ein sector theatr i bobl Fyddar ac anabl gan gynnig hygyrchedd a chynhwysiant.

- Parhau i drafod â theatrau cynhyrchu yr argymhellion eraill

Dawns

- Recriwtio ym maes dawn: Pennaeth a Rheolwr Perthynas i gynyddu'r gwaith ar yr argymhellion.

- Yn trafod cyfleoedd hyfforddiant yng Nghymru CAT (Ganolfan Hyfforddiant - Estynedig) a beth alla'i weithio i Gymru yn y tymor byr a chanolig

Rydym wedi ymrwymo i:

- Adolygu celf awyr agored yn chwarter 4 ond fe fydd adroddiad Articulture sydd eisioes ar waith yn ei lywio a ariannwyd gan ein cronfa datblygu busnes

- Adolygu'r celfyddydau gweledol - yn chwarter 4 y byddwn yn gorffen y briff. Bydd yn cynnwys a gwerthuso Safbwyntia(u)/Perspective(s), ein partneriaeth ag Amgueddfa Cymru a'n profiadau gyda Chymru yn Fenis a CHELF

Ymrwymadau eraill:

Awdurdodau lleol

Byddwn yn llofnodi cytundebau i gydariannu swydd Swyddog Datblygu'r Celfyddydau a chydweithio gyda Chastell-nedd Port Talbot a Blaenau Gwent. Bydd yn dechrau rhaglen 5 mlynedd o waith yn yr awdurdodau lleol yma sydd yn draddodiadol ddim yn derbyn nac yn

ceisio am gymorth ariannol gennym Byddwn hefyd yn datblygu ein gwaith gydag Ynys Môn. (£50,000 y flwyddyn gydag arian cyfatebol o'r awdurdod lleol)

Datblygu busnes

Rydym yn cynyddu ein gallu i gefnogi busnesau a datblygu partneriaeth gyda sefydliadau eraill fel Celfyddydau a Busnes

Gofynnir hefyd am wybodaeth ynglŷn a'n strategaeth Cyfalaf i'r dyfodol. Mae'r gwaith ar baratoi strategaeth newydd eisioes ar waith a rydym yn anelu i gwblhau y gwaith yma erbyn Chwefror/Mawrth 2026 yn y gobaith o fedru gwahodd cynigion i'r gronfa newydd (os y daw) yn y fuan yn y flwyddyn ariannol newydd.

Yn gynnes

Dafydd Rhys
Prif Weithredwr

Eitem 3.4

Lucent Dreaming
103 Bute Street
Cardiff
CF10 5AD

13 November 2025

Dear Chair and Members of the Culture Committee,

Please note I have copied in the clerk for the Equality and Social Justice Committee to keep them informed.

Ahead of the Culture Committee's scrutiny of the Welsh Government's Draft Budget 2026-27, and following on from the Committee's previous work on the funding pressures we face in the Welsh publishing sector, I would like to share this article publicised by The Bookseller earlier this morning: <https://www.thebookseller.com/news/cardiff-indie-lucent-dreaming-restructures-and-urges-welsh-government-to-realign-funding>

My email to you today offers an introduction to the issues I have experienced since setting up as a publisher in Wales, for Wales. In the Bookseller article, and the original blog post published yesterday on the Lucent Dreaming website linked here: <https://lucentdreaming.com/thoughts-on-the-future-of-publishing-by-jannat-ahmed/>, we share that the inadequate core funding provision from Books Council Wales (funded by Creative Wales) has led to an existential crisis for creative workers, especially working class writers and staff, and writers and staff of colour, where the infrastructure we have inherited doesn't offer the best chances of success, nor a fair, living wage, for publishers and writers Cymreig.

I write in my post 'As is already happening, writers will be made to take Wales out of their work, and worse, to exoticise themselves and to fetishize their lived experiences, for a culture that prioritises profit, not cultural health. Our stories deserve to be treated with integrity, not as a trend. Unless fair, living wages are made a priority for independent authors and publishers, this will not change.'

I would like for the Committee to look again at the impact of standstill funding on the publishing sector; the Draft Budget 2026-27 shows Creative Wales' increased funding will be directed towards business rates relief for the film and TV sectors. Costs are increasing across all industries, so why has the Welsh Government's additional investment not been fairly distributed across all cultural sectors, including publishing? In the expectation that funding will not be increased enough for BCW to meet the needs of the industry, I believe anything less than a full inquiry on funding provision for the publishing sector in Wales will be insufficient to address systemic issues. I suggest in my post that the Future Generations Act should prioritise investment in the culture we share (literature, music, events, networks, etc.) for future generations to enjoy, as a culture that is accessible to them, both as audiences, and producers themselves.

I understand that the Minister for Culture, Skills and Social Partnership stated in response to a question on funding allocation to the publishing sector in previous draft budget (2025-26) that he would be working with BCW 'to mitigate any further impact on the sector and to preserve this important industry'. We anticipate a similar question will be presented to the Minister for Culture during your proceedings next Wednesday.

I would welcome a further conversation either to present oral evidence to the committee, and to meet the Chair and relevant members outside formal proceedings.

Please also expect further correspondence from me after the meeting on Wednesday which I will endeavour to follow.

Many thanks.

Jannat Ahmed
Co-founder and Director of Lucent Dreaming

Tudalen y pecyn 79

Eitem 3.5

Dear Member of the Senedd Committee responsible for Culture and International Relations,

The creative industries and cultural communities – internationally often referred to as Cultural and Creative Sectors (CCS) – are crucial to the political, societal and economic relations between the United Kingdom and the European Union, which – as we all know – have been suffering post-Brexit.

To improve the UK-EU cultural & media relations and overcome multiple barriers that limit cross-Channel cooperation, more than 200 stakeholders from the UK and the EU – i.e. organisations, networks, projects, companies, including some from Wales – have just released a document with concrete Policy Recommendations.

Please find the Policy Recommendations at <http://recommendations.forum-uk.eu/> as well as attached to this email.

The over 200 signatories call on UK and EU policymakers to commit to practical measures across four priority areas:

- Transnational Funding of the CCS across the UK and the EU
- Cross-Border Collaboration across the UK and the EU
- Individual Cross-Border Mobility between the UK and the EU
- Cooperation of the UK and the EU in Regulation and Innovation

Suggested measures include:

- Full UK participation in the EU's Creative Europe programme and its proposed successor AgoraEU (2028-2034)
- Remove barriers to cross-border mobility of CCS professionals, making it easier to work between the UK and the rest of Europe
- Establish a structured CCS dialogue, giving CCS representatives from both the UK and the EU the opportunity to highlight and address barriers to ensure stronger UK-EU collaboration
- Joint efforts to address the impact of emerging technologies on the CCS, such as Generative AI

Among the over 200 signatories are major Welsh and UK stakeholders, such as Wales Arts International / Arts Council of Wales, Wales Literature Exchange, Centre for Advanced Welsh and Celtic Studies, UK Music, British Screen Forum, PRS for Music, and the Musicians' Union, as well as European and international organisations and networks, e.g. Culture Action Europe, European Music Council, On the Move, or European Coalitions for Cultural Diversity.

What you as member of the Senedd Cymru could do to support this initiative to improve UK-EU cultural and media relations:

- Discuss the measures proposed in the Policy Recommendations with industry stakeholders and cultural organisations, particularly those from Wales
- Reach out to your colleagues in the UK Parliament, especially the [Members of the UK-EU Parliamentary Partnership Assembly \(PPA\)](#), and remind them of the importance of the creative industries, their cross-Channel nature, and the post-Brexit barriers they are faced with
- Reach out to your colleagues in the EU Parliament, especially the [Members of the Committee on Culture and Education \(CULT\)](#), to discuss the measures proposed in the Policy Recommendations
- Consider the measures proposed in the Policy Recommendations in any future parliamentary papers of the Senedd Cymru related to the international dimension of the creative industries and cultural communities

Who is behind this initiative?

- The Forum on EU-UK Cultural & Media Relations is a pan-European grassroots initiative started and led by Prof Mafalda Dâmaso (London) and Benjamin Feyen (Brussels), both of whom have been professionally involved with the creative industries for over a decade in various roles, in academia and politics respectively.
- The inaugural Forum took place on 20 October 2025 in Brussels at MEDAA (the European House of Authors) with around 50 participants – industry representatives from the UK and the EU as well as governmental and parliamentary observers from both sides of the Channel – who developed the Policy Recommendations.
- For more details, see our press release (attached and at <http://press.forum-uk.eu/>) and our social media channels: [Linkedin](#) / [Instagram](#) / [Bluesky](#).

Thank you for your time. We are available if you have any questions.

Kind regards,
Mafalda Dâmaso and Benjamin Feyen

1st Forum on EU-UK Cultural & Media Relations

Brussels/London, 11 November 2025

PRESS RELEASE

FOR IMMEDIATE RELEASE

Cultural and Creative Sectors from the EU and UK publish joint Policy Recommendations to strengthen EU-UK relations

More than 200 stakeholders from the EU's and the UK's **Cultural and Creative Sectors (CCS)** – often referred to in the UK as “creative industries” – today published joint [Policy Recommendations](#) developed at the inaugural [Forum on EU-UK Cultural & Media Relations](#), held on 20 October 2025 in Brussels. Around 40 CCS representatives from the EU and the UK as well as governmental and parliamentary observers from both sides of the Channel contributed to the development and drafting of the document.

The Policy Recommendations emphasise that culture and creativity are vital to the political, societal and economic relationship between the EU and UK, particularly at a time of growth of the CCS, rapidly evolving technologies and new regulatory challenges.

The signatories – including many organisations and networks such as *British Screen Forum*, *Culture Action Europe*, the *European Music Council*, *On the Move* and *UK Music* – call on EU and UK policymakers to commit to practical measures, including:

- Full UK participation in the EU's *Creative Europe* programme and its proposed successor *AgoraEU* (2028-2034)
- Remove barriers to cross-border mobility of CCS professionals, making it easier to work between the UK and the rest of Europe
- Establish a structured CCS dialogue, giving CCS representatives from both the EU and the UK the opportunity to highlight and address barriers to ensure stronger EU-UK collaboration
- Address the impact of emerging technologies on the CCS, such as Generative AI, with joint efforts

*The [Forum on EU-UK Cultural & Media Relations](#) is an independent pan-European grassroots initiative led by **Prof Mafalda Dâmaso** (London) and **Benjamin Feyen** (Brussels).*

Press contact: press@forum-uk.eu

www.forum-uk.eu

Initiators & Co-Chairs: **Mafalda DÂMASO** (London), **Benjamin FEYEN** (Brussels)

Further information / notes to editors

- The contribution of the CCS (or “creative industries”, as commonly referred to in the UK) to the EU’s and the UK’s GDP is estimated to be around 4-7% by different sources, with overall more than 10 million people working in it. ([UK source](#))
- The UK, since 2024, [participates in Horizon Europe](#), the EU’s research and innovation cooperation funding programme, and there have been sustained calls for it to participate again in *Erasmus+*.
- *Creative Europe* is the EU’s cooperation and funding programme aimed at the CCS. Non-EU countries can participate – currently there are 14, including Norway, Serbia, Iceland, Tunisia, Georgia and Ukraine.
- Several campaigns and open letters have previously called for improved EU-UK conditions for the sectors:
 - [Face the Music](#) campaign on artist mobility
 - [BOZAR recommendations](#) (2018)
 - [Open letter from UK arts sector](#) (2020)
 - Open letter from European sector representatives (2020)
 - High-profile artists have [campaigned](#) for change
- Culture is a devolved matter in the UK. The Scottish Government has [set out its desire](#) for renewed association with the Creative Europe programme and the Welsh Government has also [expressed support](#).

1st Forum on EU-UK Cultural & Media Relations

Brussels, 20 October 2025

Policy Recommendations from the Cultural and Creative Sectors

– Published on 11 November 2025 –

The Cultural and Creative Sectors (CCS) are crucial to the political, societal and economic relations between the European Union and the United Kingdom.

The CCS are spaces of experimentation and creative freedom that pioneer new ways of cultural exchange, work in ways that transcend borders, innovate, support health and wellbeing, bridge the pillars of sustainability (economic, social, and environmental), encourage peace and prosperity, and build positive narratives for the future. The CCS have been experiencing strong growth and are significant contributors to the EU and UK economies and their competitiveness.

The EU and the UK are strategically important partners in the CCS with historically aligned approaches to cultural engagement and regulation. However, cooperation – and thus, the sectors' continued growth – is currently limited by multiple barriers. Moreover, fast-moving developments in new technologies mean that close collaboration – beyond what was agreed in the *Trade and Cooperation Agreement* (TCA) – is now essential.

The undersigned organisations call on all institutions of the European Union and the United Kingdom, including the EU-UK Parliamentary Partnership Assembly (PPA), to commit to the following measures:

I. Transnational Funding of the CCS across the EU and the UK

- Commit to full UK participation in the successor to *Creative Europe* within *AgoraEU* – the proposed EU funding programme for 2028-2034 – to enable structured, multilateral and efficient transnational cooperation, creative collaboration and innovation, and explore the potential of UK participation in the current *Creative Europe* programme in 2027 as a pilot phase;
- Support independent creative collaborations and co-productions between the EU and the UK by creating additional paths to transnational funding;
- Invest in knowledge exchange and best practice sharing between the EU and the UK on cultural diversity, accessibility, sustainability, cultural rights, and culture in development cooperation;

II. Cross-Border Collaboration across the EU and the UK

- Establish a structured dialogue for the CCS as a formal knowledge sharing framework to ensure stronger collaboration between the EU and the UK;

- Strengthen mechanisms for EU-UK cultural collaboration in domestic policy and future strategies, including in the EU's upcoming *Culture Compass for Europe* and the implementation of the UK's *Creative Industries Sector Plan*;
- Expand on existing and previous frameworks for cultural mobility to support and prepare reciprocal transnational CCS collaboration and partnerships in the future, including enabling knowledge exchange between EU and UK partners;
- Deepen cooperation between UK organisations for cultural relations (such as the British Council) and those of the EU, including delegations of the European External Action Service (EEAS) and representations of the European Commission, and create new frameworks for EU-UK global cultural and media cooperation around shared challenges;

III. Individual Cross-Border Mobility between the EU and the UK

- Remove common barriers (to be identified by a dedicated mobility working group) to cross-border mobility of CCS professionals;
- Commit to participation of UK CCS professionals in EU mobility programmes and to the establishment of reciprocal arrangements for EU CCS professionals, in particular young and emerging creatives;
- Introduce interim measures to ease financial and administrative burdens in relation to visa costs;
- Harmonise and simplify short-term visa and work permit arrangements for CCS professionals with the aim of introducing an exemption or waiver agreement;
- Develop an EU-UK long-term visa scheme for CCS professionals and establish a committee to define the terms thereof;
- Harmonise and reduce the costs of EU-UK ATA (“Admission Temporaire – Temporary Admission”) carnets;
- Expand the number of Mobility Info Points (MIP) across the EU and the UK with updated signposting and tailormade information;
- Support the mutual recognition of professional qualifications in the CCS, and of creative skills and competences, in the EU and the UK;
- Reinforce overall opportunities for people-to-people cultural exchange;

IV. Cooperation of the EU and the UK in Regulation and Innovation

- Address the impact of emerging technologies on the CCS, such as Generative AI, by working together through the formal knowledge sharing framework recommended in (II);
- Ensure the involvement of the CCS during future EU-UK Digital Dialogues;
- Promote greater collaboration between the EUIPO, the UK IPO and the CCS on initiatives to improve the quality of metadata and promote awareness among CCS professionals, recognising that complete and accurate metadata is essential for creators and rightholders to be credited and paid;
- Promote greater cooperation and collaboration between the EU and the UK in cultural, artistic and media research and innovation.

**Signing CCS organisations represented in the
1st Forum on EU-UK Cultural & Media Relations**

Artsadmin

**A E P O
ARTIS**

**BRITISH
SCREEN
FORUM**
FRAME THE DEBATE

 **culture
action
europe**

D6EU

 **European Coalitions
for Cultural Diversity**

ecsa european
composer & songwriter
alliance

 EMMA

**The
European
Producers
Club**

EVA
European Visual Artists

FERA **Federation of European
Screen Directors**
Fédération Européenne des
Réalisateurs de l'Audiovisuel

International network
for contemporary
performing arts

IMPALA
INDEPENDENT MUSIC COMPANIES ASSOCIATION

ifro
International Federation of
Reproduction Rights Organisations

**Musicians'
Union**
mmu

**N E W
CONTEMPORARIES**

**ON
THE
MOVE**

PEARLE
Live Performance Europe

**PRS
for MUSIC**

the mighty creatives

fighting for the creative voices
of children and young people

**UK
MUSIC**

Artsadmin – <https://artsadmin.co.uk>

Association of European Performer Organisations (AEPO-ARTIS) – <https://aepo-artis.org>

British Screen Forum (BSF) – <https://britishscreenforum.co.uk>

Culture Action Europe (CAE) – <https://cultureactioneurope.org>

D6 Culture Limited and D6 Culture EU Ltd (D6 Culture in Transit / D6:EU) – <https://d6culture.org>

European Coalitions for Cultural Diversity (ECCD) – <https://europeancoalitions.eu/>

European Composer and Songwriter Alliance (ECSA) – www.composeralliance.org

European Music Managers Alliance (EMMA) – emma.community

European Producers Club (EPC) – www.europeanproducersclub.org

European Visual Artists (EVA) – www.evartists.org

Federation of European Screen Directors / Fédération Européenne des Réalisateur·euses de l'Audiovisuel (FERA) – www.screendirectors.eu

IETM international network for contemporary performing arts – www.ietm.org

Independent Music Companies Association (IMPALA) – <https://impalamusic.org/>

International Federation of Reproduction Rights Organisations (IFRRO) – <https://ifrro.org/>

Musicians' Union (MU) – www.themu.org

New Contemporaries – <https://newcontemporaries.org.uk>

Newcastle Circus Arts CIC (NCA CIC) – <https://www.newcastlecircusarts.com/>

On the Move (OTM) – www.on-the-move.org

Pearle*-Live Performance Europe (Performing Arts Employers Associations League Europe aisbl) – www.pearle.eu

PRS for Music – www.prsformusic.com

The Mighty Creatives (TMC) – www.themightycreatives.com

UK Music – www.ukmusic.org

Other signatories

[Foreign Affairs] – <https://www.foreignaffairs.org.uk/>

14/48 UK CiC – www.1448uk.com

1927 Productions Limited – www.19-27.co.uk

A Quiet Word (AQW) – www.aquietword.com

ACEY Europe - Arts & Culture Community (ACEYEUACCO) – www.aceyeurope.eu

albaKULTUR - Office for Global Music Cultures – www.albakultur.de

Amateo, The European Network to Promote and Advocate for Active Participation in Arts & Culture –
<https://amateo.org/>

Anamot Press – anamotpress.com

Apparel and Textile Manufacturers Federation (ATMF) – www.atmf.co.uk

Art27 Scotland – www.art27scotland.org

Arte Urbana Collectif (AUC) – www.arturbanacollectif.com

Arting Around CIC – www.artingaround.co.uk

Artists Union England (AUE) – <https://www.artistsunionengland.org.uk>

Asociación Amigos de Europa (ADE) – www.amigosdeeuropa.eu

Association Européenne des Conservatoires, Académies de Musique et Musikhochschulen (AEC) –
<https://aec-music.eu>

Association of British Choral Directors (ABCD) – abcd.org.uk

Association of Independent Promoters (AIP) – <https://www.aiporg.com/>

Associazione Topi Dalmata APS – <https://topidalmata.it>

Attenborough Centre for the Creative Arts (ACCA), University of Sussex –
www.attenboroughcentre.com

Be a Place, LDA (Bússola) – www.bussola.com.pt

Blank Productions – www.mchblank.co.uk

Border Crossings Limited – www.bordercrossings.org.uk

Boulouki. Greece – info@Boulouki.org

Bureau of Silly Ideas – Bureauofsillyideas.com

Bureau Ritter gUG (haftungsbeschränkt) – <https://bureau-ritter.de/>

C.I.F.A.S (Cifas) – www.cifas.be

C8 Associates – www.c8associates.com

CAA Contemporary Art Archipelago – <https://contemporaryartarchipelago.org>

Caerbladon CIC – www.caerbladon.co.uk

Cape Farewell (Ocean) – www.capefarewell.com

CCD Productions Ltd – <https://chrisbaldwin.eu>

Center for Music Ecosystems (CME) – <https://www.centerformusicecosystems.com>

Centrala CIC – www.centrala-space.org.uk

Centre for Advanced Welsh and Celtic Studies (CAWCS) – <https://www.wales.ac.uk/cawcs>

City of Women, Association for the Promotion of Women in Culture (CoW) –
<https://mestozensk.org/en>

Climate Museum UK CIC – <https://climatemuseumuk.org/>

Cloud Artisans Ltd – <https://cloudartisans.co.uk>

Company of Others (CO) – www.companyofothers.org.uk

Contemporary Visual Arts Network England (CVAN) – cvan.art

Cooperativa Sociale il Visconte di Mezzago (BLOOM) – www.bloomnet.org

Council Higher Education Art and Design (CHEAD) – www.chead.ac.uk

Counterpoints Arts – <https://counterpoints.org.uk>

Creative Communities Group (CCG) – <https://www.ccguk.org>

Culture Declares Emergency (CDE) – <https://www.culturedeclares.org/>

Culture Derby (CD) – <https://culturalderby.co.uk/>

Culture in Flux (CIF) – <https://cultureinflux.com/>

Curated Place Limited (CP) – www.curatedplace.com

Dachverband Tanz Deutschland (German Dance Association) (DTD) – www.dachverband-tanz.de

Dance North Scotland CIC – dancenorth.scot

DanceGRiST – DanceGRiST.com

Dante or Die Theatre Ltd – danteordie.com

Digitales Limited – www.digi-tales.org.uk

Dirty Protest Theatre Ltd – <https://www.dirtyprotesttheatre.co.uk/>

Drama & Theatre Education Alliance (DTEA) – www.dtealliance.co.uk

EarthH – earthhackney.co.uk

Ethical Business Exchange (EBE) – <https://ethicalbizex.org>

European Association of Chamber Music Teachers (ECMTA) – www.ecmta.eu

European Choral Association - Europa Cantat – www.EuropeanChoralAssociation.org

European Early Music Network (REMA) – <https://www.rema-eemn.net/>

European Folk Network (EFN) – www.europeanfolknetwork.com

European Music Council (EMC) – <https://www.emc-imc.org>

European network for live music associations (Live DMA) – www.live-dma.eu

European Publishers Council (EPC) – www.epceurope.eu

European Shakespeare Festivals Network (ESFN) – www.esfn.eu

European Writers' Council (EWC) – <https://europeanwriterscouncil.eu/>

Europia – <https://europia.org.uk/>

Europinion – www.europinion.uk

Exiled Writers Ink – www.exiledwriters.co.uk

Face-value European Alliance for Ticketing (FEAT) – www.feat-alliance.org

Fashion-Enter Ltd (FEL) – www.fadhioncapital.co.uk

Federation of European Publishers (FEP) – <https://www.fep-fee.eu/>

Fevered Sleep (FS) – <https://www.feveredsleep.co.uk/>

feyen.music – www.feyen.music

Ffotogallery Wales LTD – www.ffotogallery.org

Film Leicester CIC – www.filmleicester.com

fix+foxy – www.fixfoxy.com

Fondazione Nuovo Teatro Verdi (FNTV) – www.nuovoteatroverdi.com

For/With/By European Youth Theatre Consortium (F/W/B)

Forma Arts & Media – www.forma.org.uk

Frozen Light – www.frozenlighttheatre.com

Fuel Productions Ltd – www.fueltheatre.com

g39 – www.g39.org

Giulia Mio Millinery – <https://giuliamiomillinery.com/>

Global Somali Diaspora (GSD) – www.global-somalidiaspora.com

GroundWork Gallery – <https://www.groundworkgallery.com>

High Oak Youth and Community Centre – <https://www.highoak-youth.com>

HQ CAN Community Interest Company – www.hqcan.org

HQ Recording LTD – www.hqrecording.co.uk

IndieSuisse – indiesuisse.ch

International Artist Organisation (IAO) – www.iaomusic.org

International Federation for Choral Music (IFCM) – ifcm.net

Irregular Arts Ltd – <https://irregular.org.uk/arts>

IZOLYATSIA. Platform for cultural initiatives – <https://izolyatsia.org>

Jack Drum Arts CIC – <https://www.jackdrum.co.uk>

Kaimera – <https://www.kaimeraproductions.com/>

Keychange ASBL – www.keychange.eu

Kunsten '92 – www.kunsten92.nl

La Mecànica Prod SLU – www.lamecanica.org

Lavanderia a vapore (Lav) – www.lavanderiaavapore.eu

LDH Dance House Lefkosia – www.dancehouselefkosia.com

LegalAliens Theatre – legalalienstheatre.com

Leicester Creative Business (LCB), part of Leicester City Council – www.lcbdepot.co.uk

Leicester Music Board (LMB) – leicestermusicboard.co.uk

Lieux Publics – www.lieuxpublics.com

Linden Editions Ltd – www.lindeneditions.com

Literati Arts CIC – www.literatiarts.com

Literature Across Frontiers (LAF) – <https://lit-across-frontiers.org>

Liv.in.g. srl impresa sociale – www.livingnet.eu

Live music Industry Venues and Entertainment (LIVE) – www.livemusic.biz

Malý Berlín – <https://www.malyberlin.sk>

Marlborough Theatre Productions Ltd – www.marlboroughproductions.org.uk

Migrants in Theatre (MIT) – <https://migrantsintheatre.co.uk>

Mimbres Ltd – www.mimbres.co.uk

Mime Action Group T/A Total Theatre Network – <https://www.totaltheatrenetwork.org>

MobiCulture – <https://mobiculture.fr/en>

Music Venue Trust (MVT) – www.musicvenuetrust.com

National Technical University of Athens (NTUA) – <https://ntua.gr/en/>

New Leaf Sustainability Ltd – <https://www.herefordshirenewleaf.org.uk>

New Media Art Club CIC (NMAC) – <https://www.newmediaart.club>

One Latin Culture Ltd trading as Luma Creations – lumacreations.org

One World Orchestra CIC (OWO) – <https://oneworldorchestra.uk>

Open Eye Gallery – <https://openeye.org.uk>

Opera Circus – <https://operacircusuk.com>

Pedestrian Limited – www.pedestrian.info

Peepul Centre – www.peepulcentre.org.uk

PERFAS - Performing Artists Association South Tyrol – <https://www.perfas.org/>

Performing Right Society Foundation (PRS Foundation) – <https://prsfoundation.com>

Peshkar Productions Limited – www.peshkar.co.uk

Phizzical Productions – www.phizzical.com

Prodigal Theatre & The Urban Playground Team – www.prodigalupg.com

PROJEKT EUROPA – <https://europia.org.uk>

Quarantine – www.qtine.com

RBX GmbH – www.rbx.music

Revel Pucks LTD (Revel Puck Circus) – www.revelpuckcircus.com

Rhiannon Faith Company – www.rhiannonfaith.com

Robinson Howell Partnership Ltd (Culturapedia) – www.culturapedia.co

Scottish Sculpture Workshop (SSW) – <https://www.ssw.org.uk>

Selladoor Worldwide Limited – <https://www.selladoor.com>

SO Festival (SOF) – sofestival.org

Society of Spanish Researchers in the United Kingdom (SRUK/CERU) – <https://sruk.org.uk/>

Soft Touch Arts Ltd – <https://www.soft-touch.org.uk/>

Space-time Works AB (STW) – www.stw.nu

Splash of gold (Gould) – splashofgold.com

Spymonkey Ltd – www.spymonkey.co.uk

Stan's Cafe Theatre – stans.cafe

Stopgap Dance Company – www.stopgapdance.com

Tanzbüro München - Simone Schulte-Aladag & Tina Meß GbR – www.tanzbueromuenchen.de

TGR The Green Room (TGR) – <https://www.thegreenroomforartists.de>

The Association of Independent Music Limited (AIM) – <https://aim.org.uk>

The Bridge Theatre – <https://thebridge.brussels>

The Caravan Gallery (TCG) – www.thecaravangallery.co.uk

The Creation Works CIO – www.thecreationworks.com

The Culture Network LCR CIC – culturenetwork.co.uk

The European Union of Music Competitions for Youth (EMCY) – www.emcy.org

The Lot Productions – www.thelotproductions.com

The Paper Birds Theatre Company – thepaperbirds.com

The Professors – <https://profperformingart.wixsite.com/theprofessors>

The Summer School Foundation (MSSF) – www.mssf.org.uk

The Tute – www.thetute.uk

The Work Room (Dance) – www.theworkroom.org.uk

theater arbeit duisburg (TAD) – www.theater-arbeit-duisburg.de

Theatre de Complicité Education Ltd – complicite.org

Theatre Workout Ltd – www.theatreworkout.com

TheatreTransformations – www.theatretransformations.com

ThickSkin Theatre – www.thickskintheatre.co.uk

Trans Europe Halles (TEH) – www.teh.net

UK New Artists (UKNA) – www.uknewartists.co.uk

United Cowboys – www.unitedcowboys.net

Upswing Aerial limited – www.upswing.org.uk

Village Underground (VU) – earthackney.co.uk

Wales Arts International / Arts Council of Wales (WAI/ACW) – www.wai.org.uk

Wales Literature Exchange (WLE) – <https://waleslitexchange.org/>

We Live Here (WLH) – www.welivehere.org.uk

Yellow Everything (YE) – www.yelloweverything.com

York International Shakespeare Festival (YISF) – www.yorkshakes.co.uk

Youth for Inclusive Europe (Y4IE) – www.inclusiveeurope.page

Zbigniew Raszewski Theatre institute (ZRTI) – www.instytut-teatralny.pl

Zone Franche, le réseau des Musiques du Monde – <https://www.zonefranche.com>

Zoo Co Creative Ltd – <https://www.wearezooco.co.uk/>

Annex: Sources

Evidence on the challenges faced by CCS in the EU and the UK can be found namely in:

- Culture, Media and Sport Committee (2025). British film and high-end television. House of Commons.
<https://committees.parliament.uk/publications/47474/documents/246529/default/>
- Ellingsworth, J., Floch, Y. and Köver, V. (2023). Cultural Mobility Flows Between the United Kingdom and the European Union – Report and Policy Recommendations. On the Move.
https://on-the-move.org/sites/default/files/library/2023-09/OTM_cultural-mobility-flows-UK-EU.pdf
- Faucher, Charlotte (2020). The Arts after Brexit: The impact of the UK's departure from the European Union on its cultural relations with European Union Member States. University of Manchester.
https://pure.manchester.ac.uk/ws/portalfiles/portal/184649986/Report_by_Charlotte_Faucher_The_Arts_after_Brexit_final_.pdf
- Haddoud, M. Y., Fillis, I., Murphy, T. (2023). Post-Brexit migration and accessing foreign talent in the Creative Industries. Creatine Industries Policy & Evidence Centre/NESTA.
<https://pec.ac.uk/wp-content/uploads/2023/12/PEC-Post-Brexit-migration-and-accessing-for-aign-talent-in-the-Creative-Industries.pdf>
- Jozepa, I. (2023). Touring artists and the UK-EU economic partnership. House of Commons Library.
<https://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-9658/CBP-9658.pdf>
- Scottish Government (2025). Creative Europe reassociation: position paper.
<https://www.gov.scot/publications/creative-europe-reassociation-position-paper>
- Warner, K. and Kassim, H. (2025). How UK creative industries are navigating Brexit alone. UK in a Changing Europe.
<https://ukandeu.ac.uk/how-uk-creative-industries-are-navigating-brexit-alone/>
- Welsh Parliament (2024). Culture and the new relationship with the European Union.
<https://senedd.wales/media/mymnfoxa/cr-ld16778-seasneg.pdf>
- Welsh Parliament (2025). UK-EU implementation review of the Trade and Cooperation Agreement.
<https://business.senedd.wales/documents/s164786/Committee%20Report%20UK-EU%20im%20plementation%20review%20of%20the%20Trade%20and%20Cooperation%20Agreement%20-%2010%20September%20.pdf>

Evidence on the financial and other benefits of UK participation in the Creative Europe programme can be found in:

- Creative Europe Desk UK (2021). Creative Europe in the UK 2014-2020. Support for the UK's cultural, creative and audiovisual sectors.
<https://www.bfi.org.uk/get-funding-support/funding-support-international-activity/creative-europe-desk-uk>

Recommendations to strengthen EU-UK relations made by other organisations can be found namely in:

- British Council, Bozar, European Cultural Foundation (2018). *Moving Beyond Brexit: Uniting the Cultural and Creative Sectors*. Recommendations made by more than 60 leading experts from the cultural and creative sectors from Europe, including the UK, called on Brexit negotiators in 2018 to address their urgent concerns related to mobility, funding and partnerships, as well as legal questions surrounding the future relationship between the UK and the EU.
https://www.britishcouncil.be/sites/default/files/moving_beyond_brexit_recommendations_.pdf
- IMPALA (2023). *A New European Vision for Touring*. The paper outlines key priorities for making cross-border touring in Europe more sustainable and accessible for artists and crews, touching on mobility, environmental, and administrative aspects.
<https://www.impalamusic.org/wp-content/uploads/2023/07/A-New-European-Vision-For-Touring-July-2023.pdf>

www.forum-uk.eu

Initiators / Co-Chairs:

Mafalda DÂMASO, London

Benjamin FEYEN, Brussels

Contact: organisers@forum-uk.eu

Yr Athro Mererid Hopwood

Prifysgol Aberystwyth

14 Tachwedd 2025

Annwyl Athro Hopwood,

Dinas Llenyddiaeth UNESCO

Dyma ysgrifennu atoch gyda llawenydd – fel cadeirydd Pwyllgor Diwylliant a Chysylltiadau Rhyngwladol ein Senedd – i estyn fy llongyfarchion cynhesaf ichi, ac i bob un a oedd yn rhan o gais llwyddiannus Aberystwyth i fod y cyntaf i gael ei henwi'n Ddinas Llenyddiaeth UNESCO.

Nid clod diwylliannol yn unig mo'r cyflawniad rhyfeddol hwn. Mae'n ddatganiad pwerus am le Cymru yn y byd. Fe lywiodd eich gweledigaeth a'ch arweinyddiaeth y cais hwn gydag angerdd, a diben. Mae'r canlyniad yn dyst i greadigrwydd, ymroddiad ac ysbryd cydweithredol pob un a gyfrannodd.

Yn ystod ein hymchwiliad diweddar i Strategaeth Ryngwladol Llywodraeth Cymru, pwysleisiwyd yn gyson gan randdeiliaid bwysigrwydd cryfhau cysylltiadau diwylliannol ac economaidd rhyngwladol Cymru. Mae eich llwyddiant yn enghraifft o'r blaenoriaethau hyn, ac yn atgyfnerthu hunaniaeth Cymru fel cenedl sy'n arddel iaith a llenyddiaeth, ac un sy'n ymgysylltu ar sail fyd-eang.

Ry'n ni oll uwchben ein digon drosoch chi. Llongyfarchiadau, Aber!

Yn ddiffuant,

Cadeirydd y Pwyllgor

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

Y Gwir Anrhydeddus Elin Jones AS

Y Llywydd

Senedd Cymru

14 Tachwedd 2025

Annwyl Lywydd

Adolygiad y Pwyllgor Busnes o'r prosesau ar gyfer Biliau Cyhoeddus a Biliau Aelodau; Cyhoeddi Biliau cyn eu cyflwyno

Diolch am eich llythyr dyddiedig 10 Hydref 2025.

Mae gan ein Pwyllgor brofiad uniongyrchol o arfer diweddar Llywodraeth Cymru o gyhoeddi fersiynau o Filiau cyn eu cyflwyno, yn benodol Bil Gwahardd Rasio Milgwn (Cymru).

Cafodd y Bil ei gyflwyno'n swyddogol ar 29 Medi 2025. Cyn ei gyflwyno'n ffurfiol, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru fersiwn ddrafft o'r Bil cyn ei gyflwyno, ar 28 Awst 2025.

Mae ein hymateb i'ch cwestiynau isod:

A yw'r arfer o gyhoeddi Biliau cyn eu cyflwyno'n ffurfiol wedi bod yn ddefnyddiol?

Roedd cyhoeddi'r Bil cyn ei gyflwyno'n ffurfiol yn ddefnyddiol, i ryw raddau. Fodd bynnag, mae profiad y Pwyllgor o graffu ar y Bil hwn yn dangos nad yw cyhoeddi mor gynnar yn ddewis arall digonol yn lle amserlen graffu fyrrach, nac ychwaith proses datblygu polisi gadarn, cyn ei gyflwyno.

A wnaeth hyn eich caniatáu i wneud unrhyw benderfyniadau neu gyflawni unrhyw weithgareddau na fydddech wedi gallu eu cyflawni fel arall?

Galluogodd cyhoeddi drafft o'r Bil yn gynnar y Pwyllgor i rannu gwybodaeth â rhanddeiliaid allweddol cyn ei gyflwyno'n ffurfiol. Drwy gael golwg ymlaen llaw ar destun a chwmpas y Bil, roedd rhanddeiliaid yn gallu dechrau paratoi eu tystiolaeth gan ragweld yr amserlen fyrrach ar gyfer gwaith craffu Cyfnod 1, sef wyth wythnos.

Er bod y mynediad cynnar hwn wedi bod yn fuddiol wrth hwyluso rhywfaint o waith paratoadol, i randdeiliaid a swyddogion fel ei gilydd, nid oedd hyn yn llwyr wneud yn iawn am effaith yr amserlen fyrrach (a oedd, yn ddiamheuol, wedi cael effaith negyddol). Nid oedd nifer o randdeiliaid yn gallu ymgysylltu â'r broses graffu mor llawn ag y byddent wedi dymuno. Dywedodd rhai ymatebwyr wrthym nad oedd ganddyn nhw ddigon o amser i lunio safbwynt ystyriol ar y Bil, ac nid oedd eraill yn gallu ymuno â sesiynau tystiolaeth na chyflwyno tystiolaeth ysgrifenedig o fewn yr amser a oedd ar gael.

A oedd unrhyw anafanteision neu gyfyngiadau neu risgiau yn gysylltiedig â'r broses hon?

Un risg a chyfyngiad clir o'r dull hwn yw y gallai gwaith ar Fil drafft barhau fynd rhagddo ar adeg ei gyhoeddi'n gynnar, sy'n golygu y gallai'r testun newid cyn ei gyflwyno'n ffurfiol. Gallai hyn arwain at ddryswch neu gamddehongliad ymhlith rhanddeiliaid sy'n ymwneud â fersiwn o fil nad yw'n derfynol.

Gallai unrhyw newidiadau i'r drafft, hefyd, arwain at wastraff amser ac ymdrech i'r rheini sy'n paratoi i gynnal gwaith craffu ar Fil sydd wedi'i newid yn sylweddol. Dim ond hyd at ryw raddau ymlaen llaw y gellir gwneud paratoadau, ac mae ansicrwydd ynghylch y cynnwys terfynol yn cyfyngu ar effeithiolrwydd ymgysylltu cynnar.

Yn fwy na hynny, denodd amlygiad cynnar i'r Bil drafft yn yr achos hwn (hynny yw, y Bil yr ydym wedi bod yn craffu arno) gwynion gan randdeiliaid am y broses graffu cyn iddi ddechrau'n ffurfiol a gellid ei amddiffyn yn gadarn. Creodd hyn heriau o ran rheoli disgwyliadau a chynnal hyder yng nghywirdeb y broses.

A ddylid annog Llywodraethau Cymru yn y dyfodol i barhau â'r arfer o gyhoeddi Biliau cyn eu cyflwyno'n ffurfiol?

Fel egwyddor gyffredinol, mynegodd ein Haelodau ddewis i gael cymaint o wybodaeth â phosibl, cyn gynted â phosibl, yn enwedig ar gyfer Biliau mwy o faint sydd arnynt angen amser rhagarweiniol hirach, a mwy o amser i randdeiliaid ymgysylltu â'r broses. Hynny yw, rydym o'r farn y byddai cyhoeddi Biliau drafft yn gynnar yn fwyaf defnyddiol wrth ymdrin â darnau mawr a chymhleth o ddeddfwriaeth, lle gall ymgysylltu cynnar gefnogi gwaith craffu a chymhellu paratoi mwy effeithiol. Ar gyfer Biliau llai neu lai cymhleth, fodd bynnag, ein safbwynt yw bod y manteision yn fwy cyfyngedig.

Yn ein barn ni, mae effeithiolrwydd deddfwriaeth yn dibynnu ar ansawdd y gwaith polisi sylfaenol. Ni all cyhoeddi Biliau drafft yn gynnar wneud iawn am sylfeini polisi annigonol. Mae gwaith polisi cadarn ac ystyriol yn parhau i fod yn gonglfaen deddfwriaeth dda.

I grynhoi, rydym o'r farn ei bod yn ddefnyddiol cael gweld cymaint o wybodaeth â phosibl, cyn gynted â phosibl. Mae gan y broses cyn cyflwyno, felly, rywffaint o rinweddau, yn enwedig gyda Biliau mawr a chymhleth. Fodd bynnag, ni ddylid ei defnyddio fel cyfiawnhad naill ai dros ddatblygu polisi annigonol, nac ar gyfer gwaith craffu byrrach gan y Senedd.

Hyderaf y bydd barn y Pwyllgor o ddefnydd ichi, er ystyriaeth.

Yn gywir,

Delyth Jewell

Delyth Jewell AS
Cadeirydd y Pwyllgor

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Delyth Jewell AC
Cadeirydd y Pwyllgor
Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg,
Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

31 Hydref 2025

Annwyl Delyth

Diolch am eich llythyr dyddiedig 21 Awst 2025 ynghylch gwaith craffu Pwyllgorau'r Senedd ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru 2026-27. Rwy'n gwerthfawrogi'r cyfle i gyfrannu at waith pwysig y Pwyllgor ac rwy'n falch o ddarparu ymatebion i'r ceisiadau am wybodaeth yn eich llythyr. Mae'r rhain wedi'u hatodi yn Atodiad A.

Nodaf fwriad y Pwyllgor i ddilyn egwyddorion craffu ariannol, fforddiadwyedd, blaenoriaethu, gwerth am arian a phrosesau cyllidebol y Pwyllgor Cyllid, a chroesawaf y cyfle i ddarparu tystiolaeth sy'n cyd-fynd â'r egwyddorion hyn.

Rwyf hefyd yn cydnabod cynlluniau'r Pwyllgor i geisio tystiolaeth gan y Gweinidog Diwylliant, Sgiliau a Phartneriaeth Gymdeithasol ac Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a'r Gymraeg a byddaf yn cydlynu â nhw yn ôl yr angen.

Yn dilyn y sesiynau tystiolaeth lafar, byddaf yn sicrhau bod unrhyw geisiadau ychwanegol am wybodaeth neu eglurhad yn cael sylw'n brydlon.

Diolch i chi am eich gohebiaeth. Edrychaf ymlaen at weithio gyda'r Pwyllgor i gefnogi ei waith craffu ar Gyllideb Ddrafft 2026-27.

Eluned Morgan

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Eluned.Morgan@llyw.cymru
Correspondence.Eluned.Morgan@gov.wales

Rydym yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Atodiad A

Llinell Wariant yn y Gyllideb (BEL) Cysylltiadau Rhyngwladol

C1. Dyraniadau a sylwadau mewn perthynas â:

- (i) Alldroeon terfynol ar gyfer 2024-25.
- (ii) Rhagolygon alldroeon ar gyfer 2025-26.

Mae'r gwariant ar gyfer y flwyddyn ariannol bresennol yn parhau i ganolbwyntio ar gyflawni'r Strategaeth Ryngwladol a'r Cynllun Cyflawni Rhyngwladol. Drwy weithgareddau effeithiol, gan gynnwys ein Blwyddyn Cymru a Japan, rydym yn rhagweld gwariant llawn sy'n adlewyrchu tuedd gynyddol o sefydlogrwydd a chynllunio cyllidol.

Mae'r alldroeon a'r rhagolwg fel a ganlyn:

BEL Cysylltiadau Rhyngwladol	2024-25	2025-26
Y Gyllideb	£8,093,000	£8,193,000
Cyllideb ar ôl trosglwyddiad atodol 1af*	amh	£8,168,000
Alldro / rhagolwg	£7,903,106	£8,168,000

- Roedd y Gyllideb Atodol 1af ar gyfer y flwyddyn ariannol bresennol, 2025-26, yn adlewyrchu cynnydd o £75,000 ers y flwyddyn ariannol flaenorol (2024-25).
- Erbyn y gyllideb derfynol, y cynnydd o'i gymharu â 2025 oedd £100k. Fodd bynnag, roedd hyn yn cynnwys £50,000 o gyllid ychwanegol ar gyfer Rhaglen Cymru ac Affrica yn dilyn trafodaethau ar y gyllideb, a gafodd ei gynnwys i ddechrau yn erbyn y BEL Cysylltiadau Rhyngwladol 3720 erbyn y Gyllideb Derfynol, yn hytrach na'r BEL Datblygu Rhyngwladol 7074. Mae hwn wedi cael ei drosglwyddo wedyn fel rhan o'r Gyllideb Atodol 1af.
- Felly, £75,000 yw'r cynnydd yn y gyllideb ar gyfer eleni. Mae hyn yn cynnwys £50,000 i ddarparu ar gyfer codiadau cyflog staff, a darparwyd codiad ychwanegol o £25,000 ar gyfer cyfraniadau Yswiriant Gwladol.
- Yn dilyn ailbwrpasu'r cyllid a ddyrannwyd ar gyfer Rhaglen Cymru ac Affrica a'r cyllid ychwanegol, mae'r gyllideb ddiwygiedig derfynol bellach yn **£8,168,000** (fel yr adlewyrchir yn y tabl uchod). Rydym yn rhagweld gwariant llawn erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.
- Nid yw cyllideb y BEL Cysylltiadau Rhyngwladol wedi cael ei chymeradwyo eto ond y gyllideb **ddangosol** ar gyfer 2026-27 (gan ddefnyddio cyfrifiadau Cyllideb Ddrafft 2026-27) yw £8,179,000. Mae hyn yn gynydd o £11,000 a bydd yn cael ei ddadansoddi ymhellach fel a ganlyn (gallai hyn newid):

Llinell Gyllideb Cysylltiadau Rhyngwladol	Swm Dangosol (2026-27)
Ymgysylltu Rhyngwladol	£2,708,600
Gweithrediadau Tramor	£4,720,400
Gweithgarwch Swyddfeydd Tramor	£750,000
CYFANSWM	£8,179,000

- Mae'r flwyddyn ariannol nesaf yn adlewyrchu cyfnod pontio gan y bydd y Strategaeth Ryngwladol a'r Cynllun Cyflawni Rhyngwladol yn dod i ben ym mis Mawrth 2026 a bydd tymor newydd y llywodraeth yn dechrau ym mis Mai 2026.
- Bydd sefydlogrwydd ariannol drwy gydol y cyfnod pontio hwn. Ar lefel strategol, mae tri nod y Strategaeth Ryngwladol i godi proffil Cymru; i dyfu'r economi; ac i sefydlu Cymru fel cenedl sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang, yn sail i'n cynllunio a'n gwario yn y dyfodol cyn gwneud penderfyniadau am ddull gweithredu yn y dyfodol. Mae'r nodau hyn yn gyson â strategaethau rhyngwladol eraill ledled y byd, sef blaenoriaethu proffil, twf a chyfrifoldeb byd-eang.
- Er mwyn sicrhau cysondeb a sicrwydd, mae nifer o gamau gweithredu eisoes ar waith. Mae'r partneriaid strategol eisoes wedi cael gwahoddiad i wneud cais am gyllid ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf, ac mae gwaith cynllunio ar y gweill ar gyfer Blwyddyn Cymru a Japan sy'n canolbwyntio ar ymgysylltu a gweithgarwch rhyngwladol yng Nghymru. Bydd y BEL Cysylltiadau Rhyngwladol yn parhau i gael ei defnyddio i gyflawni ein blaenoriaethau rhyngwladol, sy'n golygu bod dros ei hanner eisoes wedi'i broffilio.
- Mae gwaith yn parhau i adolygu'r gwaith o gyflawni'r camau gweithredu yn y Strategaeth Ryngwladol a'r Cynlluniau Gweithredu cysylltiedig, a bydd hyn yn parhau i hysbysu sefyllfa yn y dyfodol. Bydd Ymchwiliad y Pwyllgor hefyd yn cefnogi'r gwaith hwn.
- Ar hyn o bryd mae naw cytundeb dwyochrog ar waith gyda gwledydd a rhanbarthau partner, a bydd y gwaith i fwrw ymlaen â'r cytundebau hyn yn parhau i gael ei gyflawni hyd 2026-27 drwy'r BEL Cysylltiadau Rhyngwladol. Rydym yn disgwyl llofnodi cytundebau dwyochrog ychwanegol ddechrau 2026-27. Bydd cyllideb ddrafft 2026-27 hefyd yn ariannu gweithgareddau a chymorth ar gyfer ein swyddfeydd tramor, gan gynnwys y costau rhedeg.

C2. Dadansoddiadau cynhwysfawr o wariant arfaethedig yn y BEL ar gyfer:

- (i) Ymgysylltu Rhyngwladol, gan gynnwys Y Cynllun Gweithredu Perthnasoedd a Rhwydweithiau Rhanbarthol sy'n Cael Blaenoriaeth, Diplomyddiaeth Gyhoeddus a'r Cynllun Gweithredu Cymell Meddal, Cynllun Ymgysylltu â Chymry ar Wasgar a Gweithgarwch Trawsbynciol.
- Er na fydd y Cynlluniau Gweithredu yn bodoli mwyach, nid yw cyllid yn cael ei ddyrannu yn erbyn pob Cynllun. Fodd bynnag, fel y nodir uchod, mae camau gweithredu eisoes ar waith i gefnogi ein gweithgarwch rhyngwladol yn 2026-27, fel cyllid ar gyfer ein partneriaid strategol.
- Ar ôl cytuno ar flaenoriaethau rhyngwladol newydd fel rhan o dymor nesaf y llywodraeth, gellir darparu dadansoddiad llawn o'r gwariant arfaethedig.
- (ii) Costau Gweithrediadau Tramor fesul gwlad, gan gynnwys manylion pa ganlyniadau fydd yn cael eu cyflawni a sut bydd cyflawni'r canlyniadau hyn yn cael ei fesur.
- Mae swyddfeydd tramor Llywodraeth Cymru yn chwarae rhan hollbwysig yn y gwaith o hyrwyddo buddiannau Cymru dramor. Mae eu gwaith yn cynnwys meithrin perthnasoedd masnachu, denu buddsoddiad, a gwella cysylltiadau diwylliannol. Ar hyn o bryd, mae gan bob swyddfa'r dasg o bennu amcanion penodol, mesuradwy sy'n cyd-fynd â nodau cyffredinol Strategaeth Ryngwladol Llywodraeth Cymru, drwy gynllun gwlad blynyddol. Tudalen y pecyn 118

- Mae pob cynllun gwlad yn seiliedig ar ddull gweithredu cynnil er mwyn adlewyrchu'r farchnad a'r adnoddau sydd ar gael iddynt ac maent yn cael eu hadolygu'n barhaus i sicrhau bod y cynlluniau'n parhau i gyd-fynd â blaenoriaethau strategol. Bydd y cynlluniau'n cynnwys amcanion ansoddol a meintiol, gan gynnwys targedau gweithgarwch, gyda chynnydd yn cael ei fesur drwy broses adrodd fisol ffurfiol ar gyfer Uwch Swyddogion a Gweinidogion. Mae pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig (ETRA) hefyd yn craffu ar weithgarwch Masnachu a Buddsoddi'r Rhwydwaith Tramor fel rhan o'i waith craffu cyffredinol rheolaidd ar bortffolio'r economi. Bydd cynlluniau gwledydd newydd, ar sail y blaenoriaethau rhyngwladol a nodir yn nhymor nesaf y Senedd, yn nodi'r canlyniadau i'w cyflawni gan bob marchnad, ond disgwylir i gylch gwaith cyffredin barhau, i godi proffil Cymru; i dyfu'r economi; ac i sefydlu Cymru fel cenedl sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang
- Bydd strwythur presennol y Rhwydwaith Tramor yn cael ei adolygu cyn tymor newydd y Senedd, er mwyn asesu lleoliadau'r swyddfeydd, a dyrannu adnoddau. I sicrhau bod y rhwydwaith yn parhau i gyd-fynd yn strategol â'n huchelgeisiau rhyngwladol.

(iii) Costau'r Rhwydwaith Tramor yn ôl rhanbarth.

- Y dyraniad cyllideb arfaethedig ar gyfer gwaith gweithrediadau tramor i gefnogi'r gwaith o gyflawni holl elfennau gweithredol a logistaidd y swyddfeydd tramor, gan gynnwys costau staffio, yw £4,720,400. Yn hanesyddol, nid ydym wedi gallu dadansoddi'r costau'n gywir ar lefel swyddfa benodol, gyda chost Llwyfan ONE HMG heb ei darparu ar lefel swyddfa. Fodd bynnag, mae Llywodraeth Cymru, ynghyd â phartneriaid eraill yn y Llywodraeth, wedi bod yn eiriol i'r FCDO wella gwybodaeth ariannol am gyfnod hir, ac mae hyn bellach yn debygol o fod ar waith ar gyfer diwedd y flwyddyn ariannol hon. Bydd y wybodaeth hon yn hysbysu'r Adolygiad o'r Rhwydwaith Tramor.
- Dyrennir £750,000 arall i rwydweithiau tramor wedi'u rhannu'n gyfartal rhwng rhwydweithiau Gogledd America (£250,000), Ewrop (£250,000) a MENA (£250,000) (Dwyrain Canol/Gogledd Affrica), ac fe'i rhennir ymhellach ymhlith yr 20 swyddfa ryngwladol, yn ôl yr angen. Nid yw cyllidebau'n cael eu dyrannu ymhellach i swyddfeydd unigol ar ddechrau'r flwyddyn ariannol, yn hytrach maent yn cael eu dyrannu ar sail anghenion ar ôl i weithgarwch gael ei nodi i sicrhau bod rhanbarthau'n gallu ymateb yn ystwyth i weithgarwch wrth iddo ddatblygu.
- Bydd dyraniadau ar gyfer swyddfeydd tramor unigol yn cael eu pennu ar sail eu pwysigrwydd strategol, eu perfformiad hanesyddol, a'u haliniad â blaenoriaethau rhyngwladol Llywodraeth Cymru. Mae dyraniad pob swyddfa yn adlewyrchu ei photensial i gyfrannu at dwf economaidd, diplomyddiaeth ddiwylliannol, a hyrwyddo buddiannau Cymru ar y llwyfan byd-eang.

(iv) Gwybodaeth am ddyraniadau sy'n ymwneud â 15 nod allweddol y Cynllun Cyflawni Rhyngwladol.

- Datblygwyd y Cynllun Cyflawni Rhyngwladol (IDP) fel strategaeth i nodi ein gweithgarwch rhyngwladol blaenoriaethol ar gyfer 2025-26 ac fe'i hariannwyd drwy ddyraniadau presennol y gyllideb. Nid oes disgwyl i'r Cynllun hwn barhau i flwyddyn ariannol 2026-27.

(v) Cadarnhad o bartneriaid cyflawni Llywodraeth Cymru ar gyfer 2026-27, gyda dyraniadau cyfatebol.

- Mae ein hagwedd fel Tîm Cymru at ddiplomyddiaeth yn adlewyrchu ein bod yn gweithio gyda'n gilydd i gynyddu ein heffaith dramor. Mae hyn yn cynnwys gweithio gydag amrywiaeth eang o bartneriaid. Rydym yn darparu cyllid uniongyrchol i bedwar partner cyflenwi. Mae pob un o'r rhain wedi cael gwahoddiad i gyflwyno ceisiadau ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf. Nid yw'r rhain wedi cael eu cadarnhau eto.
- C3. Gwybodaeth yn ymwneud ag allbynnau, canlyniadau, effeithiau a gwerth am arian ar gyfer pob maes gwariant.
- Mae ein blaenoriaethau rhyngwladol wedi'u hamlinellu yn y Cynllun Cyflenwi Rhyngwladol a fydd yn dod i ben ar ddiwedd tymor y Llywodraeth hon. Cytunir ar ein blaenoriaethau ar gyfer 2026-27 yn nhymor nesaf y Llywodraeth.
 - Mae mesur presenoldeb, cyrhaeddiad ac ymgysylltiad yn ein digwyddiadau tramor yn cael ei wneud drwy, er enghraifft, cyfrif nifer y cwmnïau sy'n mynychu taith fasnach neu sioe fasnach, nifer y cysylltiadau buddsoddi a grëwyd neu werth cytundebau allforio a lofnodwyd yn y digwyddiadau hyn - mae pob un yn darparu canlyniadau diriaethol iawn - yn yr un modd â nifer y mynychwyr mewn derbyniad Cymry ar wasgar neu ddigwyddiad rhwydweithio.
 - Lle mae'n anodd mesur y canlyniadau oherwydd natur y gwaith, gallwn ddefnyddio metrigau - fel cyfathrebu - i ddeall cyrhaeddiad ein gweithgarwch. Wrth gwrs, nid oes modd mesur ein holl weithgarwch fel hyn ond mae pob un o'n timau tramor yn defnyddio cyfryngau cymdeithasol i hyrwyddo Cymru yn unol ag uchelgeisiau'r Strategaeth Ryngwladol.
 - Mae gwaith yn mynd rhagddo i wella mwy ar ein gwaith adrodd ar effaith a manteision ein gwaith cysylltiadau rhyngwladol, ar sail adborth y Pwyllgor yn ystod tymor diwethaf y Senedd, a'r gwersi a ddysgwyd o gyflawni Strategaeth Ryngwladol gyntaf erioed Llywodraeth Cymru.
 - Mae pŵer meddal, oherwydd union natur ei weithgarwch, yn anodd ei fesur, ond mae'n arf gwerthfawr yn ein hymgysylltiad rhyngwladol. Mae'r Pwyllgor yn ymwybodol o'r anawsterau parhaus o ran gosod targedau meintiol ar gyfer ein gweithgarwch cymell meddal ond dylid ei sicrhau ein bod yn gweithio gyda llawer o wledydd eraill i ddeall eu dulliau gweithredu a'n bod wedi nodi bod mesur cysylltiadau rhyngwladol neu weithgarwch cymell meddal yn her a rennir. Rwy'n ymwybodol bod y Pwyllgor wedi bod yn edrych ar yr Alban o ran ei dull gweithredu, felly bydd yr Aelodau'n ymwybodol o'r academyddion a'r swyddogion a siaradodd yn helaeth fel rhan o ymchwiliad yn 2023-24 ynghylch heriau monitro gwaith cysylltiadau rhyngwladol.
 - Dim ond un o'r dulliau rydym wedi'u defnyddio i adrodd ar ein canlyniadau yw'r adroddiad blynyddol ar y rhwydwaith tramor; fodd bynnag, rwy'n ymwybodol nad yw'r rhain bob amser yn tynnu sylw at y manteision amlwg y byddai'r Pwyllgor wedi hoffi eu gweld, felly mae gwaith yn mynd rhagddo i archwilio sut byddwn yn adrodd ar hyn yn y dyfodol. Yn y tymor hwy, bydd swyddogion yn ystyried sut y gall manylu ar gynlluniau, a monitro mwy rheolaidd, fod yn rhan o fframwaith mesur ehangach. Fodd bynnag, byddwn bob amser yn annog y gallu i gadw hyblygrwydd i ymateb a manteisio ar gyfleoedd wrth iddynt godi.

- C4. Dyraniadau ar gyfer blynyddoedd hyrwyddo Cymru a Japan a 2026 gyda sylwadau ar sut mae gwerthusiadau Llywodraeth Cymru o flynyddoedd blaenorol wedi hysbysu dyraniadau cyllideb ddrafft 2026-27. Dylai'r wybodaeth gadarnhau lleoliad ei blwyddyn hyrwyddo ar gyfer 2026.
- Cyfanswm y dyraniad cyllideb ar gyfer Cymru a Japan 2025 yw £386,470. Oherwydd y ffordd y datblygwyd gweithgarwch ar gyfer Cymru a Japan, mae gwariant wedi digwydd dros ddwy flynedd ariannol. Yn 2024-25, gwariwyd £111,470 ar Gymru a Japan ac rydym yn rhagweld y byddwn yn gwario £275,000 ym mlwyddyn ariannol 2025-26.
 - Rydym yn datblygu cynlluniau fel bod 2026 yn dathlu sut mae ein gwaith rhyngwladol wedi bod o fudd uniongyrchol i Gymru gyda gweithgarwch yn digwydd yma yng Nghymru. Bydd hyn yn cynnig ffocws pwysig ar waddol yn dilyn Blynyddoedd Cymru a'r Almaen, Canada, Ffrainc, India a Japan. Mae'r rhaglen hon yn cael ei hysbysu gan ddarn o waith parhaus i edrych ar ddigwyddiadau rhyngwladol yng Nghymru yn 2026 yn ogystal â nodi canlyniadau i Gymru a fydd yn deillio o waith Cysylltiadau Rhyngwladol a'r swyddfeydd tramor yn ystod oes y Strategaeth Ryngwladol. Bydd hyn yn cynnwys canlyniadau gwerthusiadau o flynyddoedd blaenorol Cymru ac ymgysylltu â phartneriaid Tîm Cymru, sydd wedi argymhell bod rhywfaint o amser yn cael ei roi i ganolbwyntio ar waddol. Nes bydd y gwaith hwn wedi dod i ben a bod rhaglen wedi cael ei datblygu, nid ydym wedi dyrannu ffigur ar gyfer y flwyddyn 2026.

Datblygu Cynaliadwy Rhyngwladol

- C5. Dyraniadau a sylwadau mewn perthynas â:
- i) Darparu adnoddau i'r prosiectau a'r sefydliadau a gefnogir gan Gynllun Gweithredu Cymru ac Affrica.
 - ii) Dyraniadau perthnasol
 - iii) Dyraniadau perthnasol sy'n gysylltiedig â sefydlu Cymru fel cenedl sy'n gyfrifol ar lefel fyd-eang.

Dyma ddyraniadau'r gyllideb (gan gynnwys y sefydliadau cyflawni partner) ar gyfer y BEL Datblygu Cynaliadwy Rhyngwladol yn 2026-27:

Prosiect	Cyllideb a Ddyrannwyd	Hyd y Cyllid	Rheswm dros y Gwariant
Maint Cymru (SoW) / Plannu Coed Mbale	£350,000	Daw'r grant i ben ar 31 Mawrth 2027	Galluogi SoW a'i bartner lleol, Menter Tyfu Coed Mynydd Elgon, i dyfu dros 29 miliwn o goed erbyn 2027 mewn partneriaeth â Llywodraeth Cymru a chyllidwyr eraill.
Hub Cymru Africa (HCA)	£349,000	Daw'r grant i ben ar 31 Mawrth 2027	Cefnogi datblygiad cysylltiadau effeithiol rhwng Cymru ac Affrica Is-Sahara.
Cynllun Grantiau Bach (Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru)	£309,913.60	Daw'r Contract a'r Grant i ben ar 31 Mawrth 2028	Gweinyddu cynllun grantiau bach Cymru ac Affrica (WaA) ar ran Llywodraeth Cymru.
Y Pwyllgor Argyfyngau Brys	£22,000	Daw'r grant i ben ar 31 Mawrth 2027	Ariannu Rheolwr Cysylltiadau Allanol yng Nghymru.

Diogelu	£6,000	Daw'r contract i ben ar 31 Mawrth 2026	Darparu cyngor arbenigol ar ddiogelu i WaA yn ogystal â Chysylltiadau Rhyngwladol ehangach.
Cyfathrebu, Monitro, Gwerthuso a Datblygu Polisi	£13,086.40		I'w ddefnyddio ar gyfer Cyfathrebu, Monitro, Gwerthuso a Datblygu Polisi.
CYFANSWM	£1,050,000		

iv) Cyllid i gefnogi Cymru fel Cenedl Masnach Deg, a manylion pa ganlyniadau fydd yn cael eu cyflawni a sut bydd y gwaith o gyflawni'r canlyniadau hyn yn cael ei fesur.

- Mae Hub Cymru Affrica (HCA) yn cael ei ariannu gan grant gan Lywodraeth Cymru ac mae'n dyrannu cyllid ar gyfer Masnach Deg Cymru a'r ymgyrch Gwlad Masnach Deg o fewn y grant hwnnw. Mae manylion ynghylch sut bydd y canlyniadau'n cael eu cyflawni a'u mesur ar gael yn [Adroddiad](#) Meini Prawf Cenedl Masnach Deg 2024, sy'n cael ei gyhoeddi gan Masnach Deg Cymru. Mae Hub Cymru Affrica hefyd yn darparu adroddiad misol, ac mae swyddogion yn cynnal cyfarfodydd chwarterol i drafod cynnydd tuag at amcanion HCA.

Arall

C6. Dyraniadau a sylwadau mewn perthynas ag:

- Ymrwymadau cysylltiadau rhyngwladol yn Rhaglen Lywodraethu Llywodraeth Cymru, gan gynnwys dyraniadau cyllideb drafft.
 - Mae dau ymrwymiad yn y Rhaglen Lywodraethu ar gyfer Cysylltiadau Rhyngwladol.
 - Cyflawnwyd yr ymrwymiad i gadw Swyddfa ym Mrwsel ym mis Ebrill 2023 pan lofnodwyd les newydd. Mae costau parhaus y swyddfa'n cael eu talu gan gyllideb Ystadau ehangach Llywodraeth Cymru ac, fel y nodir uchod, mae'r gyllideb gweithgarwch barhaus o £750,000 ar gyfer ein rhwydwaith tramor yn cael ei dyrannu ar sail anghenion yn hytrach nag ar sail swyddfeydd unigol.
 - Mae'r ail ymrwymiad i Sefydlu Academi Heddwch yng Nghymru hefyd wedi cael ei gyflawni. Sefydlwyd Academi Heddwch yn 2020, ac mae cyllid Llywodraeth Cymru wedi cefnogi'r gwaith o gyflawni'r canlynol:
 - Prosiect Deiseb Heddwch Menywod i warchod, digideiddio a chatalogio'r Ddeiseb ac mae'n galluogi pobl i gymryd rhan weithredol mewn ymdrechion trawsgrifio i greu cronfa ddata chwiliadwy o'r 390,296 o bobl sydd wedi llofnodi'r Ddeiseb.
 - Recriwtio Arweinydd Ymchwil Academiaidd a Swyddog Datblygu Prosiect
 - Digwyddiadau fel y Ddarlith Heddwch flynyddol a Gwobrau Peacemakers.
 - Darnau ymchwil sylfaenol - "Cymru fel Cenedl Heddwch" a'r "Adolygiad Addysg Heddwch".
 - Sefydlu Rhwydwaith Ymchwil Heddwch Cymru.

- Mae Academi Heddwch wedi bod yn Bartner Strategol drwy gydol y gwaith o gyflawni ein gweithgarwch Cysylltiadau Rhyngwladol. Fel y soniwyd uchod, mae ein partneriaid strategol eisoes wedi cael gwahoddiad i wneud cais am gyllid ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf.
- ii) BEL y Gyfnewidfa Ddysgu Ryngwladol fel y mae'n berthnasol i raglen Taith
- Mae cyllideb Rhaglen y Gyfnewidfa Ddysgu Ryngwladol (ILE) ar gyfer 2026-27 yn cael ei chynnal ar yr un lefel â 2025-26. Mae'r cynnydd yn y BEL Rhaglenni ILE yn gyfan gwbl oherwydd trosglwyddo £0.160m o gyllid o'r BEL Datblygu a Chefnogi Athrawon (o fewn y MEG Addysg) ar gyfer y prosiect Gwersi o Auschwitz, gan gynyddu cyfanswm y gyllideb ar gyfer blwyddyn ariannol 2026-27 i £6.662m.
 - Cyhoeddwyd estyniad blwyddyn i Taith ym mis Mehefin 2025. Mae hyn yn ymestyn yr ymrwymiad ariannol i gyflawni rhaglen Taith hyd at 2027-28. Mae'r rhaglen yn cael ei hasesu'n rheolaidd o ran gwerth am arian, y gallu i gyflawni a fforddiadwyedd.
- iii) Cyfrifoldebau'r Prif Weinidog dros Gymru ac Ewrop, goblygiadau ariannol gadael yr Undeb Ewropeaidd i Gymru, sut mae ymadael â'r Undeb Ewropeaidd wedi llywio Cyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru mewn perthynas â Chysylltiadau Rhyngwladol.
- Mae perthynas Cymru â'r UE yn dal yn bwysig iawn ar ôl ymadael â'r UE. Mae cadw swyddfa Brwsel yn flaenoriaeth yn y Rhaglen Lywodraethu, a ategir gan benodiad Derek Vaughan yn Gynrychiolydd Ewropeaidd Llywodraeth Cymru i ailadeiladu a chryfhau cysylltiadau sefydliadol.
 - Mae ymgysylltu â'r UE wedi cynnwys cyfarfodydd gyda Chomisiynwyr Ewropeaidd a Gweinidogion Cymru yn siarad ym Mhwyllgorau Senedd Ewrop. Mae'r ymgysylltu hwn wedi gwella proffil a hygyrdd Cymru yn Ewrop ac wedi dylanwadu ar y broses o lunio polisiau'r UE. Er enghraifft, mae Senedd a Chomisiwn yr UE wedi cyfeirio at Taith fel astudiaeth achos gadarnhaol ar ddenu unigolion anoddach eu cyrraedd at symudedd rhyngwladol. Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru hefyd yn cael ei nodi fel dylanwad y tu ôl i'r penderfyniad i benodi'r Comisiynydd Tegwch Rhwng Cenedlaethau Ewropeaidd cyntaf.
 - Mae Llywodraeth Cymru wedi ymgymryd â rolau arwain mewn rhwydweithiau Ewropeaidd, gan gynnwys Cynhadledd y Rhanbarthau Morol Ymylol (CPMR) a Menter Vanguard, gan sbarduno cydweithio â rhanbarthau'r UE a chryfhau'r berthynas â'n rhanbarthau Ewropeaidd â blaenoriaeth ymhellach ac ehangu ein rhwydweithiau yn Ewrop. Mae mabwysiadu'r rolau arwain hyn wedi ein galluogi i gyfrannu at agenda strategol y rhwydweithiau hyn a dangos ymrwymiad Cymru i weithredu rhyngwladol i hyrwyddo buddiannau mewn polisi a rennir. Mae ein gwaith ymgysylltu rhagweithiol wedi sicrhau canlyniadau pendant, fel cynnwys Cymru mewn prosiect a ariennir gan Senedd Ewrop ar gydweithredu rhyngranbarthol, gyda phartneriaid rhanbarthol o Sbaen, Ffrainc, Portiwgal a Québec. Mae cronfa VINNOVATE Menter Vanguard, a lansiwyd o dan ein

harweinyddiaeth ar y rhwydwaith, wedi creu cyfleoedd newydd ar gyfer prosiectau arloesol cydweithredol gyda phartneriaid academiaidd a diwydiannol yng Nghymru ac Ewrop.

- Disgwylir y bydd ymadawiad y DU o'r UE yn lleihau masnach a chynhyrchiant, gan gael effaith negyddol ar yr economi. Yn ôl Rhagolwg Economaidd a Chyllidol diweddaraf y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol, disgwylir i gynhyrchiant hirdymor y DU fod 4 y cant yn is, o'i gymharu ag aros yn yr UE, a rhagwelir y bydd nifer yr allforion a'r mewnforion tua 15 y cant yn is yn y tymor hir.
- Canfu'r Ganolfan Diwygio Ewropeaidd fod dwysedd masnachu'r DU ar ddiwedd 2024 yn parhau i fod 3.5% yn is na'r lefelau cyn y pandemig. Ar ben hynny, dim ond 1% o gynnydd sydd wedi bod yn llif masnach y DU o'i gymharu â lefelau 2019 mewn termau real, o'i gymharu â thwf o 8% yn y G7 a'r UE. Mae hyn yn tanlinellu perfformiad masnach cymharol wael y DU a Chymru ers i ni ymadael â'r UE.
- Mae'r data diweddaraf ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ym mis Mehefin 2025 yn dangos bod gwerth allforion nwyddau Cymru i'r UE tua 10% (£1.1bn) yn is nag yn y flwyddyn a ddaeth i ben ym mis Mehefin 2019. Yn ystod yr un cyfnod, gostyngodd nifer yr allforion nwyddau i'r UE yn agos at 39%, sy'n awgrymu y gallai adrodd ar werth allforio mewn prisiau cyfredol fod yn cuddio'r gwir ostyngiad yn swm yr allforion i'r UE.
- Er ein bod wedi gadael yr UE, yr UE yw partner masnachu mwyaf Cymru o hyd, a dyma'r ffynhonnell fwyaf o fewnfuddsoddiad. Mae'r data diweddaraf o'r cyfnod treigl o 12 mis hyd at fis Mehefin 2025 yn dangos bod cyfran sylweddol o allforion nwyddau Cymru, 56.8%, yn mynd i wledydd yr UE, o'i gymharu â 48.4% ar gyfer y DU yn gyffredinol, gan dynnu sylw at y ffaith bod Cymru'n fwy dibynnol ar fasnach gyda'r UE na'r DU yn gyffredinol, a bod Brexit yn debygol o effeithio'n anghymesur arni.
- Mae nodi a dadansoddi union effaith ymadawiad y DU â'r Undeb Ewropeaidd yn gywir yn heriol oherwydd amseriad digwyddiadau byd-eang eraill a newidiadau i arferion casglu data'r DU, gan ei gwneud yn anodd ynysu effeithiau ymadael â'r UE yn unig. Fodd bynnag, mae fy swyddogion yn parhau i fonitro'r data sydd ar gael i ddeall newidiadau yn economi Cymru.

iv) Ymateb i wrthdaro byd-eang ac apeliadau argyfwng rhyngwladol.

- Nid oes cyllideb wedi'i neilltuo i ymateb i apeliadau brys. Gwneir rhoddion i apeliadau dyngarol brys ar sail ad hoc.